

Årsskrift

for

Ringe Efterskole

1957

RINGE EFTERSKOLE

ÅRSSKRIFT

1957

28. ÅRGANG
UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

Hjemmets magt.

Uden at være særlig begavet eller opfindsom kan man i vore dage let få øje på, at de store magter kæmper en dyst med hinanden for at blive den stærkeste, så den anden magt — eller de andre magter — må bøje sig for den stærkes vilje og lade sig diktere de kår, alle må finde sig i at få tildelt.

Dette kapløb kan nok fremkalde kuldegysninger i menneskers sind for det, der måske vil blive at opleve en skønne dag — et ragnarok — værre næsten end det, der skildres i de gamle sagaer og gudemyter, for der er altid levnet en mulighed for, at noget nyt vil opstå og rejse sig af det faldnes ruiner.

Gennem historien — helt tilbage til den grå oldtid — hører vi om, hvordan konger, høvdinge har overvundet deres modstandere, så disse har måttet bøje sig for den magt, der var stærkere end deres egen.

Tilbage i historien, ja, men også helt op til vor egen tid gentager det samme sig. Tænk på Ungarn! — Hitler og hans magt — Napoleon og hans magt. Ved hver af sådanne magters udfoldelse af kraft og undertrykkelse sker der det, at andre må bøje sig, nødtvungent, men ubønhørligt under den stærkeres magt. — Hver gang sker der overgreb, når den uskyldige må finde sig i at blive undertrykt. Der er noget i os, der rejser sig i protest mod uretten. — Tænk på overgrebet på Danmark 9. april 1940! Da var det også den stærke magt, der udfoldede sig uden at spørge om, om det passede dem, det gik ud over.

En uendelig række af sådanne overgreb kan nævnes fra historien. Vore egne gamle vikinger gjorde det samme mod andre folkeslag. Historien synes at være, at der er intet nyt under solen i den retning. Magt er noget, mennesker må bøje sig for.

Vor egen historie i Danmark fortæller også om menneskers nydelse af magtens sødme. Til forskellige tider har

det været forskellige samfundslag: Konger, adel, kirke, der har udøvet magten. Helt så klart og afgjort er det vel ikke, når vi tilføjer: bonde, borger, arbejder. I alt fald udvirkes det ved stemmesedlens hjælp.

Når vi ser, og hvor vi ser magten begå overgreb, rejser protesten sig i os. Vi holder ikke af magten, i alt fald ikke, hvis det er os selv, der må bøje os for den. — Hvorfor? — Fordi der altid i magtens udøvelse er noget, som er i pagt med uret, ondskab og løgn. Når den stærke udøver sin magt, støttet på løgn og anden ondskab, kan uhyrlige ting finde sted.

Men vi ser også, at den svage kan bruge ondskaben og løgneren, når han eller hun vil hævde sig. For begge parter gælder det, at den, der støtter sig på løgn og ondskab og vil fremme sin sag ved dem, han vil selv gå til grunde ved det. — Vi mindes Luther: Hver djævel har sin tid!

Lad det være nok om kongers og fyrsters magt og lad os se lidt på, hvilke andre magter, der regerer mennesker, driver dem til at øve dåd, god eller ond. — Skjult er det ikke for os, at der i os mennesker bor magter, vi ikke altid kender eller er herre over. Egentlig ved vi det godt, men magter ikke at undertvinge dem, snarere prøver vi som strudsene at stikke hovedet i busken og lyve os fra at have med det onde at gøre. Hvem vil vel over for sig selv eller over for andre erkende, at han betjener sig direkte af ondskab eller løgn for at nå sine mål? — Men hånden på hjertet, hvis det kan ske under godhedens, retfærdighedens maske? Der er noget, der hedder hvide løgne. — De er mere farlige at bruge end de sorte, for de sidste ved man, hvad er.

Ved vi altid, hvilke magter vi tjener? — Berømmelsens magt. — Den kan kildre de fleste. En bliver berømt ved at tale — gudelige taler, kristelige taler, så folk svømmer hen i rørelse. Andre sværger til kundskabens magt. Frugterne på kundskabens træ har altid fristet mennesker og gør det stadig, trods det, at vi ved, at de ikke er af samme beskaffenhed som frugterne fra livets træ.

Rigdommens magt! — Alle søger vi at tjene så mange penge som muligt. — Tipsning. — Mon ikke mangan en handelsmand har brugt, om ikke en sort løgn, så dog en

kraftig omskrivning af sandheden, eller fortielse af denne, når det gav god fortjeneste? Når det blot ikke var strafbart. — Så mange kneb som muligt, men ikke i konflikt med loven.

Egenkærlighedens magt. — Afstumpede menneskers hang til at frede om sig selv. Altid at skyde sig selv i forgrunden og kun handle ud fra motivet: at gavne sig selv mest. — Overklassesmoral.

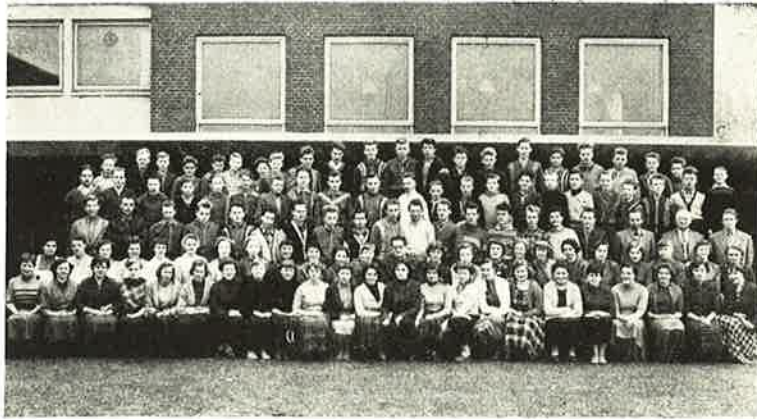
Modsat er vel sammenslutningens magt —, fællesskabet af ligesindede. Så langt tilbage som til de gamle vikinger har mennesker bøjet sig for nødvendigheden og indset, at fællesskabet kunne bringe dem fordele, som den enkelte ikke kunne opnå. Enighed gør stærk. Og derfor udvikler fællesskabet samfundsfølelse, der modsat egenkærligheden tager hensyn til andre, kalder på hjælpsomhed og næstekærlighed og gavner de mange, bliver for så vidt en magt. Også den kan skyde vildskud og udarte. Lad os nævne kommunismens magt eller de store trusters magt. Mange flere »magter« kunne vel nævnes og beskrives meget mere indgående hver for sig.

Men hvordan går det nu mennesker, når de som unge skal ud i verden for at stå på egne ben, hvordan klarer de sig og påvirkes de af alle disse magter? — Gode — mindre gode. Det kommer an på meget. For en meget væsentlig del af, hvordan deres hjem har været.

Lad os gå ud fra, at de fleste mennesker kommer fra et hjem — selv om forbavsende mange — må savne et sådant. Skolerne kan af erfaring tale med derom. Er det sådan, at alle hjem, d.v.s. den mand og den kvinde, der stifter hjem, er klar over, eller bliver klar over, hvor meget det betyder for børnene, hvordan de få år leves, da børnene er børn derhjemme, førend de skal ud blandt verdens »stormagter«.

Vi mener, at det må være forældres sag at opdrage børnene, lære dem, hvad det betyder at kende forskel på godt og ondt, sort og hvidt. Ikke sådan at forstå, at de med løftet pegefinger dagen lang skal ødelægge barnets liv og leg fra morgen til aften. Men de skal ved eksemplets magt vise deres børn — måske uden en eneste gang at nævne noget derom, hvad kærligheden er. Ej heller behøves der at slås

Vinteren 1956—57

skriftsteder eller gode gamle fyndord op på vægge eller over døre for at indprente børnene noget godt. I hjemmet må råde en uskrevet lov om, hvad der er sandt og rigtigt. Det må ligge i hjemmets luft. Hjemmet er det drivhus, hvor kærlighed skal skærme om barndommens år. Men det er også det drivhus, hvor planten skal hærdes, før den plantes ud. Er hjemmet et sådant sted, hvor kærlighedens stærke arm er den magt, der giver tonen an, bliver det samtidig et sted, hvor ikke blot børnene udvikles, opdrages og oplæres, men hvor den voksne — fader og moder — selv vokser og henter kræfter til livet.

Det er det sted, hvorfra minderne senere i livet står vagt om mandens og kvindens færd, thi »dybe minder og gammel agt, og milde kvinder, hvor har de magt«.

Først i den modne alder går det op i al sin skønhed for mange, dybden af Bjørnsons ord: »helt ren alene er hjemmets luft.« Eller vi tager endnu et ord af Bjørnson, fuldt af visdom og erfaring: »Held den, som fremad leder, så langt, at han et hjem er værd.« — Intet ønske rummer mere for et menneske, for de unge, at de på deres tur gennem ungdomstidens skønne oplevelser leder så længe, at de er værd det hjem, som de engang skal være med at bygge sammen med det menneske, de holder mest af.

Så har de et ståsted, hvorfra de kan øve deres livs ar-

Sommeren 1957

bejde. Det er hjemmet, der freder om barnets milde færd, også barnesindet hos den voksne.

Trygt går det menneske ud i livet til mødet med mange forskellige »magter« og kræfter, men dog stræbende efter barnets lykke i jordisk og i himmelsk dragt — og han vil erfare, »at så længe det ej dræbes, har sjælen rejsningsmagt. Hvor manden ofte faldt med skam, det barnet var, der rejste ham.«

Karl Hedemann.

*En glædelig jul og et godt nytår
ønskes alle gamle elever af*

*Holger, Knud, Bent, Karen Margrethe
og Karl Hedemann.*

Ungdom og idealer.

I ungdomstiden skal den opvoksede slægt jo forsøge at tage stilling til sit fremtidige liv, søge at finde den plads i livet, hvoraf den kan skaffe sig det daglige udkomme, og hvori den kan finde glæde ved tilværelsen, så ikke livet skal blive en lang og trælsom vandring. Ungdomstiden er derfor tiden, da den unge skal sætte målet og finde retningen, ad hvilken vejen skal anlægges.

Tidens ungdom, det vil sige ungdommen af i dag, er sikkert lige så godt og rigt begavet som tidligere tiders, og hvad den moderne teknik angår, så er ungdommen af i dag bedre udstyret end tidligere tiders, og derfor må nutidens ungdom også blive de gamle tiders ungdom overlegen i dygtighed. Men alligevel er det svært for ungdommen, og ganske særlig for den dygtige ungdom, at finde sig til rette i tiden. Det er som nutidens ungdom mangler tro på sig selv, mangler tro på en fremtid. Det er, som den ikke rigtig har noget at stræbe efter.

Ja, noget at stræbe efter er der ganske vist, for nutidens løsen er jo kort og fyndigt: Fremad! Og fremad går det med elektricitet, motordrøn, jetmaskiner og sputnik'er.

Det praktiske livs evangelium lyder i al sin brutalitet: Spyt i næverne, min dreng og bare fremad! — Så bruger man da både spyttet og næverne, og fremad raser man i løbet. Ja, i vore dage er det nu blevet til kapløb. Vi løber af alle livsens kræfter, og somme tider over evne, så vi taber både næse og mund og vejret med. Er der en foran, skal han nås, om ikke med andet, så med albuen, så han stejler ud til siden, og vi kan komme foran. Hvis det er en jævnbyrdig, vi har foran, gælder det om at få kastet noget for fødderne af ham, så han snubler, og vi kan smutte forbi.

Sådan et løb er livet.

Løbet begynder ganske småt i vor barndom, hvor vi kun magter de små skridt. Senere bliver det hurtigere, og måske når vi over i stormløb i det øjeblik, da vi passerer livets middagshøjde. Til allersidst bliver løbet igen sagte, atter små og usikre skridt, til vi dukker under mulde, og nye slægter stormer frem over vore glemte grave.

Den ungdom, der kun har dette stormløb i tankerne, der kun tænker på at vinde fremad for mammons skyld, vil aldrig finde sig tilrette i tilværelsen. Den vil altid mangle noget i at være tilfreds.

Hvad mangler da ungdommen af i dag?

Ja, i vore dage hører man ikke — eller da kun ret sjældent — tale om idealer. Tidligere, den gang man var mere romantisk, talte man tit om idealer, da mødte hveranden med den ideale fordring i lommen. Nu, da vi er kommet ned på jorden og har fast — eller blød — grund under fødderne og er blevet mere realistiske, taler man ikke så meget om idealerne. Der er blevet tavshed om disse høje magter.

Det ideale betyder egentlig det fuldkomne, men siden vi er blevet opmærksom på verdens og vor egen ufuldkommenhed, har man slået af på idealerne — eller som Ibsen siger, brændt dem. Vi følger alle parolen fra »Peer Gynt«, hvor Bøjgen siger: Gå udenom! Det er så nemt.

Vi er blevet praktiske, og det praktiske liv har ingen brug for idealer.

Jo, det er vistnok netop det det har. Mon ikke netop det gælder om for enhver vågen ungdom at få øje på det ideelle.

Ungdommens ret består ikke i at slå verdensbohavet i stykker og stille noget andet i stedet, for det er ungdommen ikke moden til. Ungdommen ret består i at »få øjet opladt for alt stort og skønt heneden«, i at møde åndsmagt, der forstår at lukke ungdommen op, så den kan forberede sig til at bygge videre på det hus, fædrene har skabt. Det er hvad den kan, og det er hvad den skal. Og det er de ældres pligt at give ungdommen adgang til de åndelige væld, de bedste og reneste kilder, historien kender. På den måde får ungdommen syn og sans for idealer, og da vil målet blive: Den rigeste og størst mulige udvikling af alle de ev-

ner, både legemlige og åndelige, som den unge er i besiddelse af, og som han kender i sig selv. Ungdomsliden bliver da det, som Mads Nielsen så smukt synger om i digtet:

Sæt dig et mål, som har evigheds værd,
lad dybt i din tanke det brændes
og lyse dig gennem de hindrings hær,
der rundt om din vilje vil spændes.

Thomas Nielsen.

Alle »gamle« og nye elever ønskes glædelig jul og godt nytår.

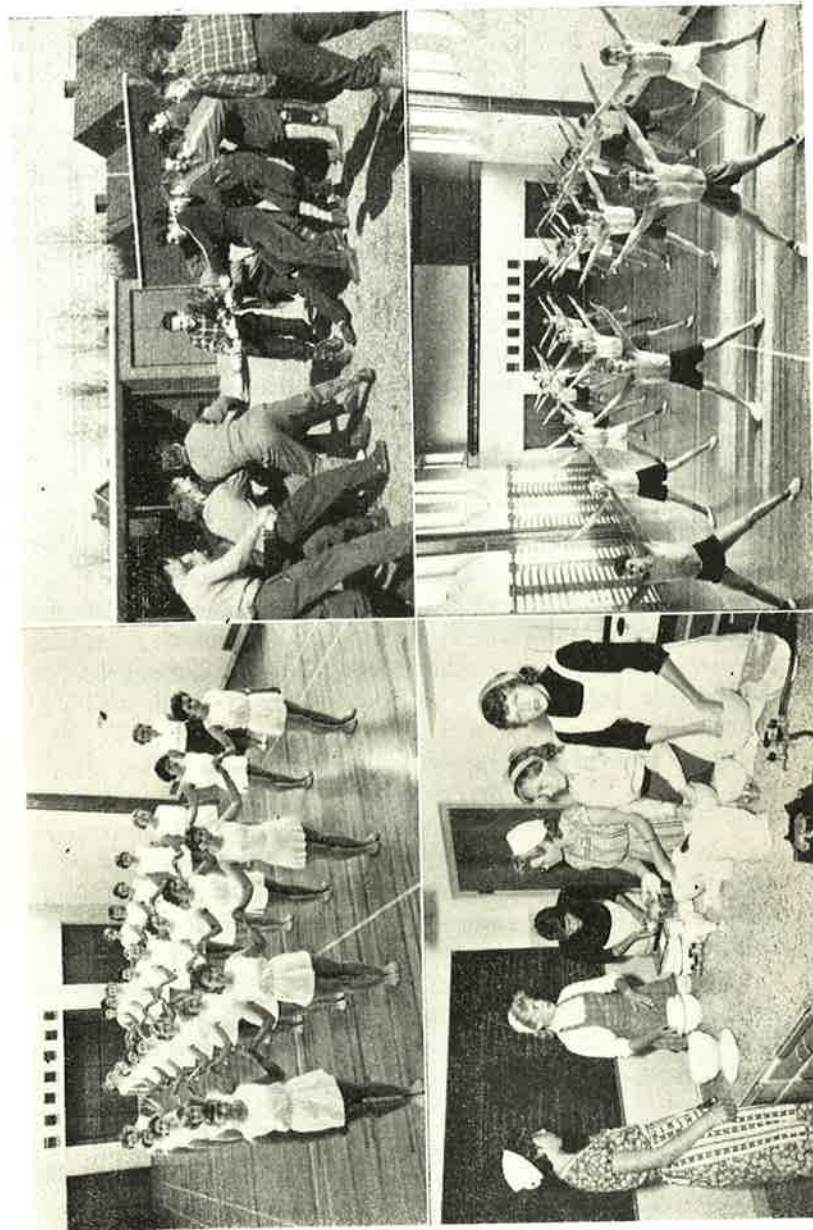
Husk:

JULEFESTEN

afholdes

søndag den 29. december kl. 19³⁰

Vi møder alle

Om mennesket og maskinen.

Siden århundredskiftet er den mængde af goder, materielle ting, som den jævne mand kan købe for sin arbejds løn, blevet betydelig større. Den kolossale udvikling, der er sket inden for teknikken under, imellem og efter de to store krige, har muliggjort denne stigning i levestandarden. Maskinerne er blevet bedre og bedre, mere og mere fuldkomne, så produktionen pr. mand har kunnet vokse, samtidig med at den er blevet billigere.

De fleste menneskers arbejde og stræben går ud på at få så høj levestandard som muligt, at vinde størst mulig del i livets materielle behageligheder. Det er åbenbart, at den højere levestandard er en frugt af mekaniseringen, og derfor er det underligt at se, at mange gange, når en ny maskine er kommet frem og er blevet taget i brug på en fabrik, er den blevet modtaget af arbejderne med fjendskab. — Det er en naturlig reaktion, som i første række kommer af frygt for arbejdsløshed, skønt det vel alt beset er sådan, at jo større mekaniseringen bliver, des mindre arbejdsløshed skulle der kunne blive; men det er en anden side af denne historie.

I jet-, brintbombe- og sputnik-alderen kan vi ikke undgå at gribes af en anden frygt, nemlig frykten for den totale udslettelse, hvis menneskets magt over de forfærdelige kræfter skulle glippe; men hvad der måske er værd at tænke mere på, må blive dette: hvordan skal menneskets sjæl kunne følge den jettart, hvormed den tekniske udvikling skrider frem.

Vort verdensbillede er præget på en, vil jeg mene, endnu frygteligere måde end for renæssancetidens menneske. — For den tid var den nye erkendelse frygtelig: videnskabsmændenes opdagelse af universets uendelighed, at jorden var rund og ikke flad, Kolumbus' opdagelse af Amerika o.s.v.

Det uhyggeligste perspektiv, vort nye verdensbillede åbner for os, er bevidstheden om, at atom- og brintbombens kræfter kan blive sluppet løs, hvis nogle få gale menneskers

galskab bliver stor nok. Mellem Øst og Vest udveksles der trusler, som, hvis de bliver udført, muligvis kan udslette alt levende på jorden. Dette, for ikke at tale om, hvad den måske snarlige erobring af verdensrummet vil indebære, kan nok bringe os til at tænke på, hvordan menneskets sjæl skal nå at vinde med.

En rejsende i et tropisk land har i flere dage skyndet på sine indfødte bærere for at nå hurtigt frem til målet. Pludselig er der en af bærerne, der sætter sig ned, og han er ikke til at drive frem for nogen pris. »Jeg har skyndt mig alt for meget«, siger han; »nu må jeg sidde her og vente, så min sjæl kan vinde med«.

Den franske digter Saint-Exupéry siger et sted i »Blæsten, sandet og stjernerne«, at vi skal ikke ængstes så meget for, at maskinen skal ødelægge mennesket. Når vi er bange, så kommer det af, at vi mangler afstand til at kunne bedømme virkningerne af så hurtige omdannelser, som dem vi og vore nærmeste forfædre har oplevet i de sidste hundrede år fra det maskinløse samfund til det, vi lever i. Hvad betyder hundrede år i sammenligning med de to hundred tusinde år, som udgør menneskets historie? Vi er knap nok begyndt at bo i dette nye hus, som vi ikke engang endnu har bygget færdigt. — Exupéry siger videre, at vort sprog ikke kan udtrykke verden af i dag, fordi det er beregnet på det, der var i går. Fortidens livsførelse synes os bedre at svare til vor natur, blot fordi den bedre svarer til vort sprog.

Nu er det tid at gøre vort hus levende, at give det et ansigt. Vi skal stadig bygge; men vi skal også bo. Vor sjæl må vinde med. Aldrig før har mennesket haft større behov for sjælsstyrke end nu. Vi må som den indfødte give os tid til at vente på vor sjæl.

Vore digtere må hjælpe os med at finde ord til at udtrykke den nye virkelighed, og vor angst for raketter, sputnikker og brintbomber må ikke få overhånd, for så bliver det umuligt for os at leve.

Man kan i lighed med det gamle ordsprog om ilden sige om teknikken, at den er en god tjener, men en ond herre. Hermed ønskes I alle en god jul og et godt nytår.

Svend Erik Buje.

Højdepunktet.

Han bor ved foden af en bakke, der skyder ryg et sted på Fyn. Hans liv står stille, som vel liv kan gøre, når folk bli'r gamle. For år tilbage fandt jeg stuen hos ham hyggelig og fin. Som barn elskede jeg at høre ham fortælle om dengang, han var soldat. Dengang forekom han mig at være det menneske i verden, der havde oplevet mest. — Og jeg beundrede ham. Og syntes, han måtte være den lykkeligste og klogeste i det hele land. Når han fortalte, blev han altid så lystig.

Men i dag véd jeg, at hans soldatertid blev hans ulykke. Ved du hvorfor? — — Jo, ser du, han nåede aldrig ud over den. Han bildte sig ind, aldrig at kunne opleve noget, der var mere mageløst i verden, end det. Soldatertiden blev hans livs højdepunkt. Han gjorde den selv til det. Fra da af gik hans liv bare ned ad bakke — fra højdepunktet af tilværelsen. Hans liv gik i stå ved det. Hans næste og eneste mål blev døden. Hans liv og virke kommer aldrig til at sætte spor i verden.

Det blev Soldater-Peters tragedie. Han blev en nar i verdens øjne. På grund af hans evindelige: dengang jeg var soldat.

Har du nogensinde vandret i bakket landskab eller i bjerge? Eller hen ad en snoet vej eller skovsti? Så har du ganske sikkert også følt den mærkelige higen mod det ukendte, der drager dig. Det ukendte bag den næste bakketop. Det spændende bag det næste vejsving. Du *må* bare lige til den næste bakketop. Bare lige hen og se, hvad der er henne om det næste hjørne. Hvis du altså ikke er af Soldater-Peters type. Det var jo netop denne dragen fremad og opad, han manglede. Altid bare nedad. Uden mål i verden.

I sin sang: »Man må rejse til fods« siger Hostrup:

*Har til målet du nået,
sætter straks du et nyt.*

Det lærte Peter aldrig.

Livet — siger kloge, gamle mennesker — det er op og ned i en uendelighed. Sådan skal det være. Jeg selv måtte sande det i sommer. På en underlig tilfældig måde var jeg havnet i Midt-Europas bjerge. Det var i bogstaveligste forstand bestandig op og ned — i silende regn. Trøstesløsheden faldt over mig. Gennemblødt, opgivende, frysende, sulten.

Da pludselig mødte jeg en ensom vandrers. Peters modsætning. Skønt hendes skæbne havde været ubarmhjertig. Hun var vel omkring 55—60 år. Lidt hærget, men smuk af sin alder. Smuk på grund af sin ligevægt, sine milde, brune øjne og sine rolige bevægelser. Vi vandrede op og ned i dale igen. Så kom efterhånden hendes historie. Sand eller usand, jeg får det aldrig at vide. Men rørende var den.

Hun var østriger af fødsel, rigmandsbarn, overdådig og glad barndom, lystig og oplevelsesrig ungdom, fornemt ungarsk giftermål. — Men nu ejede hun hverken mand eller børn, hus eller hjem mere. Alt var borte. — Kun ikke det vigtigste: nemlig lysten til at fortsætte. Hun ejede det positive, der skaber nye mål, selv om vejen bare ser ud til at gå ned ad bakke. Mod det eneste visse, alle vi menneskers sikre og fælles udvej — døden. Der var ingen klage og selvmedlidenhed at mærke i hendes beretning. Hun var glad, underlig stærk og stor i sin tro på det, der lå forude. Livet er vidunderligt, sagde hun. Der er noget at hente overalt.

Hun blev een af Soldater-Peters modsætninger. Men hendes slags er der heldigvis nogle af.

Husk piger og drenge, at overalt i verden er der underfuld livsmusik, blot du forstår og vil forstå at lytte.

Højdepunktet ligger *altid* forude.

Hermed de allerbedste ønsker om et godt nytår.

Karin Skovholt.

Kære sommerpiger 57!

I ønskes alle en rigtig glædelig jul og et godt nytår. Vi håber at kunne flytte ind i det nye hus til jul. Kommer I forbi — så kig ind!

Venlig hilsen.

Ellen Johansen.

Kære gamle elever.

Medens man ude i den store verden arbejder med sputnik'er, jorddrabanter, kunstige måner --- og hvad ved jeg ---, arbejder vi herhjemme på skolen et roligt og fredeligt skoleliv, og følger kun med i verdensbegivenhederne som en lille bagatel, der egentlig ikke kommer os ved. Ud over at vi læser aviserne og engang imellem lytter til radioavisen.

Altså tiden farer afsted, og nu nærmer julen sig, --- årets store højtid, og så er det elevskrifternes tid, og jeg vil igen i år prøve på at give et lille resumé af det sidste års begivenheder. ---

Den 3. novbr. sidste år startede vi som altid vinterskolen med 96 kvikke unge mennesker. --- Ved åbningsmødet talte foruden Hedemann, pastor Nørgård, Ryslinge. Tiden før jul gik uden nogen særlige afbrydelser, og vi sluttede med den sædvanlige julefest aftenen før juleferien.

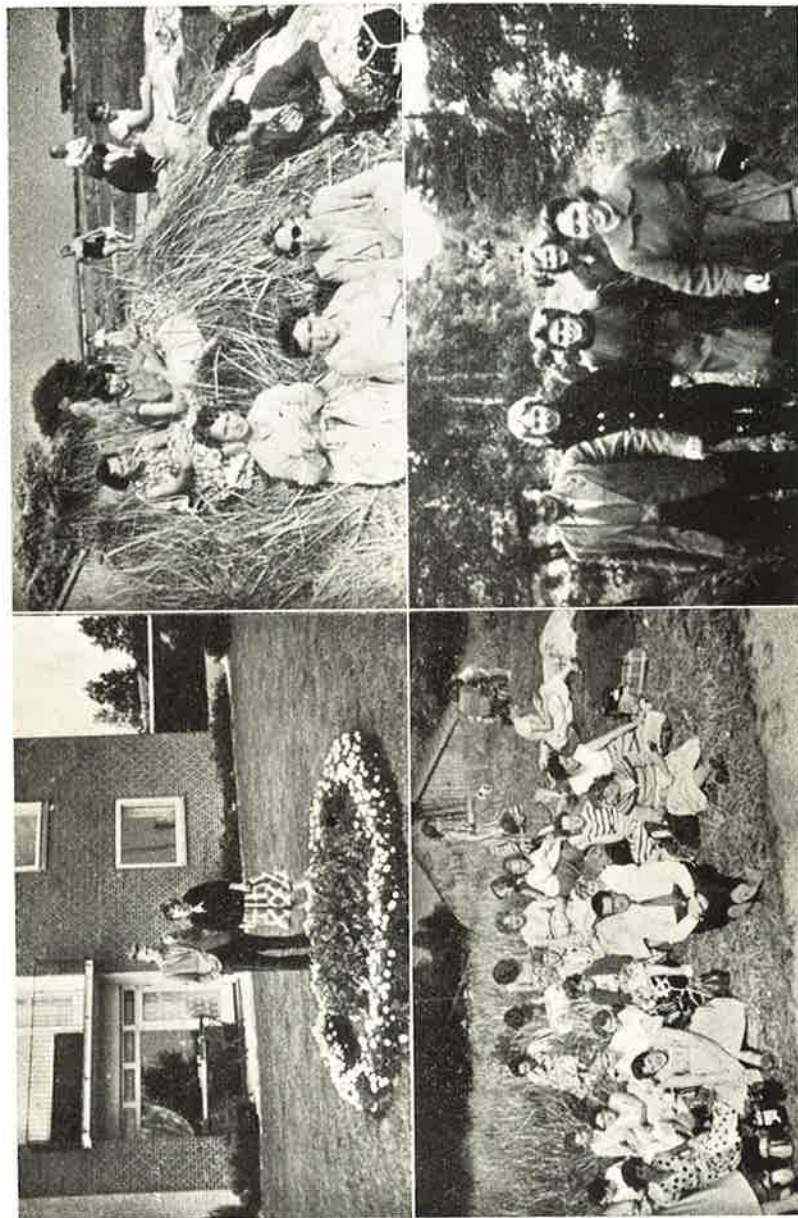
Julefesten for gamle elever blev afholdt den 29. decbr. i frygtelig snestorm, så der kom ikke så mange, som der var ventet. ---

Den 14. jan. gav fynske musikanter en koncert, og engang i febr. var kriminalkommissær P. D. Rasmussen, Odense, her ude at holde foredrag, emnet var ungdomskriminalitet, ved begge disse møder var elevforeningens og friskolekredsens medlemmer indbudte.

Lørdag d. 23. febr. holdt vi fastelavnsfest, en god fest med højt humør, --- i den ene ende af salen var der lavet en bar, hvor alle i aftenens løb kunne forfriske sig med et glas sommerdrik eller limonade. --- De kulørte hatte satte særlig stor stemning, og da først lærerne optrådte med hvide forklæder og kokkehuer, steg humøret endnu højere.

Vor traditionelle Odensetur havde vi den 11. marts, vi så de sædvanlige virksomheder og sluttede af i teateret og så »Valsedrømme«.

Igen i år indbød vi forældrene til at være med en dag på skolen, det var lørdag d. 16. marts, om eftermiddagen var der gymnastik og folkedansopvisning, og efter aftenmaden opførte nogle af vinterskolens piger og drenge en vellykket

komædie: »Brødrene Østermans huskors«, den gjorde stor lykke, og skuespillerne fik et vældigt bifald. Aftenen sluttedes med en svingom.

Fredag d. 29. marts holdt vi afslutning med udstillinger af de i vinterens løb mange forskellige arbejder. — Ved kaffebordet talte Hedemann og takkede eleverne for den gode vinter, vi her på skolen havde haft sammen med dem.

Efter en travl april måned med rengøring fra øverst til nederst og forberedelser til det nye hold, begyndte d. 3. maj sommerskolen med 53 piger. — Af nye lærerkræfter kom Karin Skovholt og Ingrid Søvang.

Efter Hedemanns velkomst ved åbningsmødet talte pastor Barfod Pedersen, Sdr. Nærå.

Maj måned gik, og pigerne var d. 22. juni med til den årlige Bombjergefest, hvor de viste gymnastik.

Søndag d. 23. var der arrangeret en cykletur, turen gik til Hesselager, og her boltrede vi os ved stranden nogle timer. Hjemturen var ret streng på grund af blæst, men pigerne var dog ikke mere trætte, end de om aftenen i huj og hast samlede sammen til et bål på højen. Aftenen sluttedes i spisestuen, hvor der blev serveret varme pølser og saftvand.

Efterskolen holdt sommerferie sidste halvdel af juli. — I ugen fra 21.—26. juli var elevforeningen på en tur til Tyskland, der var ca. 70 deltagere, en dejlig tur trods dårligt vejr. —

Sommerpigerne 3-dages udflugt gik i år til Møns klint i dagene 7., 8. og 9. august. Vi boede på vandrehjem og havde et par dejlige dage, — på hjemturen gjorde vi ophold i Vordingborg, hvor der var lejlighed til at se Gåsetårnet. Vi var da også en lille tur over Storstrømsbroen på Falster.

En søndag havde vi en dejlig strandtur til Signehjerg, en fornøjelig eftermiddag med et lille bad, og bagefter legede vi i det grønne.

Sommerens fætterbal var d. 18. aug., vi indbød fætrene til spisning kl. 18, og aftenen gik med dans.

Den 7.—8. septbr. var der elevmøde for første, men ikke for sidste gang i 2 dage. Det var trods mange store forberedelser en god fest, som vi havde glædet os til, ikke mindst

før men også efter; hvor er det rart at se så mange gamle ansigter igen. — I, som var med, syntes nok det samme.

Lørdagen gik slag i slag; om eftermiddagen ved kaffebordet talte Hedemann, og efter generalforsamlingen viste pigerne gymnastik i det grønne, — efter aftensmaden opførte sommerpigerne et lille dilletantstykke: »Den ny tjene-stekar!«, og senere gik dansen til kl. 1.

Så skulle alle til *køjs*, der var ca. 60, der skulle overnatte, pigerne heroppe på den nye skole, og drengene på den gamle, så der var rift om madrasserne, soveposen havde de jo med. — Søndag formiddag var forstander Damgård Nielsen, Ryslinge højskole, og havde en sang- og foredragstime med os, senere var der frikvarter et par timer, og der blev ordentlig snakket: »— kan du huske det, — og kan du huske dengang«. Elevmødet sluttedes søndag eftermiddag med foredrag af lærer Buje og oplæsning af lærer Nielsen.

Så er vi sandelig igen nået hen på slutningen af sommeren, og Odenseturen måtte pigerne da ha' med, desværre måtte Hedemann blive hjemme i sengen, men Nielsen overtog ledelsen, og de forskellige virksomheder fik, som de plejer, et besøg; dagen sluttedes i teateret, hvor vi så »Parrisitterne«.

Turen til de fynske alper foretog vi den sidste søndag, sommerpigerne var her.

Engang i septbr. var der efterårsmøde, hvor elevforeningen og friskolekredsen igen var indbudt. Forstander Terkelsen, Ry højskole, holdt foredrag og viste lysbilleder, mødet var godt besøgt, dog manglede vi nogle flere fra elevforeningen.

Den 28. septbr. var der afslutning med de sædvanlige udstillinger og gymnastikopvisning, ved kaffebordet talte Hedemann, og en af pigerne overrakte Hedemann en lampe som tak fra pigerne, der nu skulle rejse fra skolen.

Nu er her igen liv på skolen, — lidt småsnakken — lidt fløjten — og måske en enkelt lille sang, for nu traver 97 piger og drenge rundt og prøver på at få de samme minder, og det kammeratskab, som I gamle piger og drenge har taget med her fra Ringe efterskole. —

Til slut vil jeg ønske jer alle en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Inge Pedersen.

Elevmødet den 6. og 7. september 1958.

Lørdag:

- Kl. 15,00 Vi samles ved kaffebord. Derefter foredrag.
Generalforsamling i elevforeningen. Vi slutter
eftermiddagen med gymnastikopvisning.
- Kl. 18,30 Aftensspisning.
- Kl. 19,30 Underholdning — derefter dans.

Søndag:

- Morgenmad.
- Kl. 10,00 Damgård-Pedersen kommer og fortæller for os.
Derefter vil Aksel Ågård give en musikalsk
underholdning. (Hardanger Fele).
- Kl. 12,00 Middag. — Frit samvær.
Vi slutter af ved kaffebordet søndag efter-
middag.

Betaling for deltagelse i hele mødet og alle måltider
15 kr.

Klip her og send det i en konvolut.

Til Ringe efterskole.

Undertegnede indmelder sig herved som deltager i
elevmødet den 6. og 7. september. — Jeg ønsker at del-
tage i følgende måltider:

- ..... Lørdag aften
..... Søndag morgen
..... Søndag middag

Sæt kryds ved de måltider du ønsker at deltage i.

.....
Navn

Til medlemmerne.

En samlet oversigt over det kommende års arrangementer:

Vi holder igen i år vores julefest den 29. december. Ved denne lejlighed vil Hedemann læse en historie, vi får kaffen, derefter spiller Ørbæk amatør-orkester, hvis leder er gammel elev her på skolen, op til dans.

Den 11. januar holder vi et møde med skoleinspektør Cornelius fra Nakskov som taler. Skoleinspektøren, som selv er neger, vil tale om racespørgsmål, efter fælles kaffebord vil han synge og spille nogle negro-spirituals for os.

Næste møde bliver den 11. februar, hvor forstander Rud, Kerteminde, kommer og læser op.

Vi håber, at disse møder må få en noget større tilslutning, end tilfældet har været tidligere, vi henleder opmærksomheden på, at alle er velkomne, og vi vil håbe, at mange gamle elever og deres forældre finder vej hertil.

Så kommer vi til den store oplevelse elevmødet, som igen vil blive 2 dages, da vi mener, at det er den rigtige form for et elevmøde.

Programmet bliver stort set som sidst, den eneste ændring er, at vi i år har fået Damgård Pedersen til at læse, og musikskolens leder Ågård til at spille for os søndag formiddag.

Det er vort håb, at I vil komme hertil i stort tal, at vi kan få et godt møde ud af det.

Det er, hvad elevforeningen har at byde på i år.

Med ønsket om en glædelig jul og et godt nytår sendes I alle de bedste hilsner.

Erling Andersen.

Turen til Tyskland.

Vi var 65 elever, som med Hedemann, frk. Pedersen, frk. Søvang, Erling Andersen og Nielsen startede på en dejlig udflugt til Tyskland. Vi tog fra Ringe efterskole mandag d. 22. juli kl. 7 i to hvide busser. Da vi kom til Odense, skulle vi have et par elever med. Så skulle vi se, om vi havde vore pas allesammen, der var en pige, som ingen havde, så der blev lidt forvirring; men Hedemann kom i tanke om, at det lå hjemme i hans skrivebordsskuffe. Han måtte leje en taxa hjem efter det. Vi blev en lille smule forsinket. Ellers gik turen godt til Kolding, hvor vi skulle have et par andre elever med der.

Videre gik turen mod grænsen. Vi nåede Kruså kl. ca. 11, der fik vi vores pas kontrolleret. Videre gik turen igennem Slesvig Holsten til Flensborg, hvor vi gjorde holdt. Der så vi den gamle byport, som bærer det danske våben. Vi spiste (til middag) vores medbragte mad i en dansk forenings lokaler.

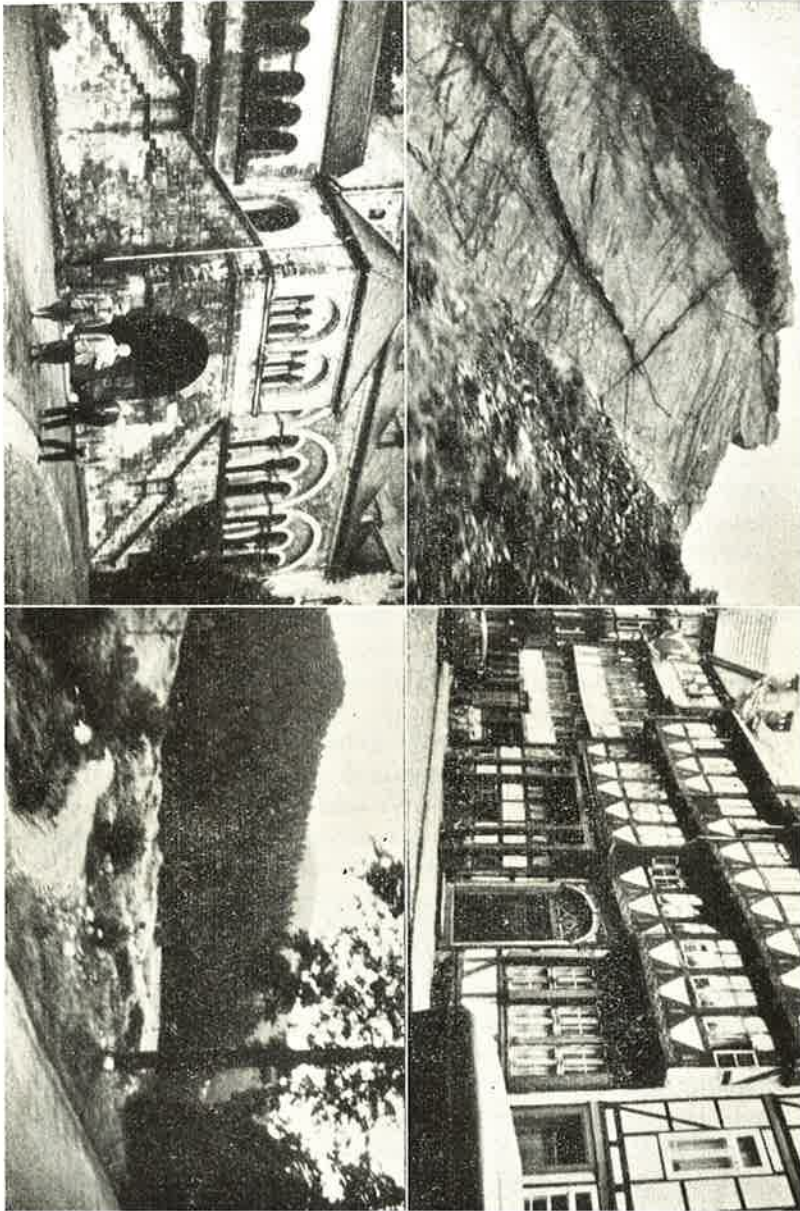
Men vi skulle jo videre, for der var jo meget, som skulle ses. Vi passerede de gamle slagmarker ved Sankelmark og Isted, før vi nåede Slesvig. I Slesvig så vi den gamle smukke domkirke og kong Frederik d. 1.'s sarkofag. Vi kørte forbi Gottorp slot til Hedeby, hvor Ansgar var munk. Vi passerede Eckernförde, og det varede ikke længe, før vi kunne se Kielerkanalen, hvor der er en meget fin udsigt til indsejlingen til Holtenau. I Kiel holdt vi. Der gik vi en lille rundtur, og så satte vi igen kursen mod syd. Det var smukke omgivelser, vi kørte igennem med skove og søer. Det område, vi kørte i, hed »Holstensk Schweiz«. Vi kørte ud til Lübeckerbugten langs stranden til Lübeck. Sikken et badeliv der var og sikke nogle flotte kurhjem og hoteller, der er i badebyerne langs Tümmendorfer strand. Vi kørte så igennem Travemünde til Lübeck. I Lübeck skulle vi overnatte. Vi sov på et vandrehjem. Om aftenen havde vi en

lille rundtur i byen. Vi så bl. a. det gamle smukke rådhus og Mariakirken.

Næste dag gik turen videre sydpå langs Ratzeburg sø, og der tog vi en lille afstikker ind til den gamle Åby Ratzeburg. Derefter kørte vi igennem dejlige landskaber og byer. Ved Lauenburg passerer vi Elben, og snart er vi ved den gamle saltby Lüneburg med de smukke ejendommelige gader, hvor husene alle vender gavlen mod gaden.

Videre gik turen atter igennem Lüneburg hede gennem Braunschweig til Goslar, hvor vi boede i 3 dage. Der boede vi på et hotel. Den første aften havde vi fri til at gå på egen hånd i byen. Næste dag skulle vi stifte bekendtskab med den 1000 årige kejserstad, Goslar, med de gamle smukke bindingsværkhuse. Det var forresten nogle flotte byer, vi kom igennem, allesammen gamle bindingsværkhuse og smalle gader. Og så så vi det skønne gamle rådhus, hvor vi besøgte den så berømte »Hüldigungssal«, og den gamle Kaiserplatz skulle jo også ses. Ellers fik vi lov til at gå rundt i byen, for der var jo meget, som skulle ses og købes. Vi spiste til middag på hotellet. Om eftermiddagen skulle vi en lille tur op i bjergene. Vi besøgte først et bjergværksmuseum og en grube, hvor vi lærte lidt om minedrift, det var vældig interessant. Vi skulle også besøge den berømte drypstenschule i Ibjerg, det var helt utrolig, hvad figurer vi så der. Men skoene måtte nu først rengøres, for som de så ud, for det havde jo regnet. Vi kørte nedad igen igennem et pragtfuldt landskab med bjerge og skove på begge sider og var tilbage til Goslar ved halvfemtiden. Så skulle vi vaskes og klædes om, for lærerne ville holde en fest for os allesammen om aftenen. Vi begyndte kl. 20,30 med dans. Vi havde et fint orkester, og ind imellem var der forskellige sjove konkurrencer.

Næste dag kørte vi op til Bad Harzburg og med svævebane til Burgbjerg, derfra skulle vi kunne se til Bloksbjerg; men det kunne vi nu ikke, da det regnede stærkt. I Bad Harzburg købte vi forskellige souvenirs. Men vi skulle jo videre, vi så det 60 m høje Ramkerhalle vandfald og det syvdelte Radanfald, de var meget flotte at se. Vi så også de mange kunstige søer, som storbyerne får deres drikke-

vand fra, især Bremen får sit drikkevand fra Harzen, de bruges også til de store kraftværker. Derfra kørte vi så tilbage til Goslar igen.

Næste dag sagde vi med sorg farvel til Goslar, som vi efterhånden allesammen godt kunne lide; men vi måtte jo nordpå igen. Vi kørte igennem Hannover til Celle, hvor vi spiste til middag. I Celle besøgte vi det slot, hvor Caroline Mathilde levede i landflygtighed. Derefter blev kursen sat mod Hamburg, hvor vi skulle overnatte. Det sidste stykke kørte vi på den berømte autobane. I Hamburg spiste vi til aften. Om aftenen kørte vi lidt rundt i byen. Vi så der, hvor de rige boede og helt ned til det fattigste fattige. Kl. 9 skulle vi så i Sct. Pauli; vi var inde i Zillertal, der havde vi en rigtig dejlig aften, det var jo den sidste aften, vi var sammen.

Næste dag skulle vi hjem; men først fik vi lejlighed til en rundtur i Hamburgs store havn, hvor vi så de store skibsværfter. Vi så også rådhuset. Og så havde vi nogle timer fri til at besøge butikker og varehuse. Da vi havde spist vor middagsmad, som iøvrigt altid bestod af en slags suppe, skulle vi så besøge Hagenbeck dyrehave, der gik vi en tre timer. Men så skulle vi også til at sætte kursen mod grænsen igen, vi kørte igennem Slesvig-Holsten til grænsen. Lige uden for grænsen gjorde vi holdt, for vi skulle jo have vore sidste penge brugt. Vi skulle spise til aften i Åbenrå, vi havde et uheld, idet den ene af busserne gik i stykker, så vi måtte have fat i en anden bus. I Åbenrå talte Hedemann lidt og sagde farvel til os, der ikke skulle med til Ringe. Vi var seks, som stod af i Kolding. Vi gentager endnu engang vor bedste tak til Hedemann for turen.

*Inge Kragh Laurson, »Søgård«, Handest st.
Nu: Foulum brugsforening, Ullits st.*

10 år efter.

Gennem 10 år!

Når jeg skriver disse linier og kaster et blik tilbage på de svundne 10 år, tænker jeg: — som sikkert andre fra sommeren 47 — »Virkelig 10 år, siden du var på Ringe efterskole«. Forhåbentlig er det, fordi tiden er gået godt, at den føles tilbagelagt så hurtig.

Husker tydelig det første indtryk af skolen og de andre elever, der var ved at sætte aftensmaden til livs, da jeg et par dage senere end skolens egentlige begyndelse dumpede ind, med kufferten i hånden og for første gang satte benene på fynsk jord. Det var ved et tilfælde, jeg den 1. maj, gennem nogle bekendte fik efterskolen omtalt og gjort interesseret deri; har naturligvis ikke senere fortrudt den hurtige beslutning med et skoleophold.

Efter tiden i Ringe opholdt jeg mig $\frac{1}{2}$ årstid hjemme, fik da lyst at se byforhold og tog plads i et herskabshjem inde i Horsens. Efter $2\frac{1}{2}$ års forløb rejste jeg derfra med mange gode og lærerige minder, ikke blot rent arbejdsmæssigt set, men også i menneskelig henseende. Fruen havde trods sin høje alder og udpræget aristokrati en forbavsende evne til at omgås børn og unge. Der var nok at se efter, men arbejdet gik næsten altid let fra hånden, det betød så meget, at fruene ikke glemte at give en rosende bemærkning på rette sted, såvel som kritik på rette plads. Medens man endnu er ganske ung, betyder det især meget, på hvilken måde en ordre bliver givet og ens arbejde bedømt. De fleste ønsker vist i denne alder en saglig vurdering af deres arbejde. En særlig værdi har det da også, hvis det er første gang, man skal ud at stå på egne ben.

Jeg slog mig nu ned i et fabrikanthjem på Strandvejen i nærheden af Bellevue, herude var luften frisk og dejlig som på landet. Trods det, vi havde privat strand, opholdt familien sig 6 uger i sommertiden på Fanø. Det var naturligvis også en oplevelse; jeg nød at bade i vesterhavsbøl-

gerné, og spadserede lange ture i den stille aftenluft og se solen gå ned. Men svært havde jeg ved at føle mig tilrette med den barske morgenvind; uha, altid når man vågnede, hørte man det suse om hushjørnet.

Atter et år var gået, jeg kunne nu tænke mig at slappe lidt af fra de huslige pligter. Turen gik da til højskolen i Askov. Som altid på skoler forløb de 3 mdr. — bortset fra de første 14 dage — alt for hurtig. Jeg rejste derfra med nye indtryk og udvidet horisont. Under opholdet der var jeg med på en 3 dages tur til Sydslesvig, der foruden seværdighederne gav en et indblik i de sydslesvigske forhold.

Imidlertid gik jeg og grublede med tanker om at komme til et andet erhverv, men havde dog lidt svært ved at klarlægge mit mål, havde hørt og læst om børnehavegerningen, og fattet stor interesse derfor. Det var jo dengang endnu en forholdsvis ny gren af erhverv — i alt fald i landboernes øjne — da jeg forelagde mine fremtidsplaner for mine forældre, tænkte de som så: »Børnehavelærerinde, skal du virkelig læse 2 år for at passe sådan nogle størrelser«. På dette tidspunkt befandt jeg mig i et lægehjem i Horsens, hvor fruene ikke var uinteresserede i børnesagsarbejdet. Dette bevirkede, jeg nu blev sikker på at ville nå målet.

Nu høstede jeg en særlig gavn af mine skoleophold — såvel i Ringe som Askov — dette dannede grundlaget for overhovedet at blive optaget på et børnehaveseminarium.

Efter 7 mdr.s forpraktikanttid i en børnehave i Horsens begyndte jeg min uddannelse på Jysk børnehaveseminarium i Århus. Før tiden tænkte jeg: »2 år«; men næsten inden jeg fik seet mig om, var de gået. En dejlig tid blandt børn og voksne, men hvor vi alligevel så hen til den dag, vi blev færdige. Der findes vist ikke mange uddannelser, der er så alsidige som denne. Det teoretiske suppleres daglig med praktikken i børnehaven. 3 timer daglig i børnehaven og 4—5 timer på skole. Foruden hovedfagene pædagogik og psykologi lægges der megen vægt på det manuelle arbejde — sløjd, det andet år. Af andre undervisningsfag kan jeg bl. a. nævne: anatomi, dansk, samfundslære, sang, tegning, rytmik og etik. I ferien mellem de 2 læseår, var jeg foruden 3 uger på vuggestue, ligeledes 3 uger med et børnehjem på

sommerlejr på Mols. Her var forskellen på børnehavebørn og børnehjemsbørn meget iøjnefaldende. Jeg havde en kollega med, skønt børnene ikke kendte nogen af os, fløj de os straks om halsen og viste os stor fortrolighed; ting der dog i almindelighed i børnehaven udvikles gennem kortere eller længere tid.

Nu kom det spændende øjeblik, hvor jeg selv skulle have ansvaret for en flok børn — og hvor havnede jeg i landet. Da jeg så så en annonce fra Odense, betænkte jeg mig ikke længe; fik stillingen og følte mig straks hjemme blandt fynboerne. Jeg var forberedt på begyndervanskeligheder, fordi man er udlært er vi vist alle klar over, at teori er et og praktik noget andet. Nu efter 1½ års forløb har jeg nok gjort nogle erfaringer, men større vanskeligheder har jeg bestemt ikke haft, om det er en tilfældighed, hvor jeg er dumpet ned, ved jeg ikke, kan kun sige, at de odenseanske børn er meget nemme og søde at arbejde sammen med. Der taltes en overgang meget om vanskelige børn, men mon ikke også den grøft, som mange forældre var ved at falde i, på grund af misforstået »fri opdragelse«, ikke mere truer så meget. Føler også de odenseanske forældre er lette at kontakte, en ting der ikke er uden betydning i det daglige arbejde blandt børnene. Børnehaven er indrettet i en gammel villa; normeret til 68 børn, som så er delt i tre grupper — eller stuer — som det i daglig tale bliver kaldt. Jeg har de mellemstore, d.v.s. de 4-årige. Det giver arbejdsglæde at virke blandt en flok små individer på dette alderstrin. Fulde af fantasi og videbegær, børnenes små spontane udbrud kan ikke andet end sætte en i godt humør —. Hvis det altså skulle hænde, man ikke var det i forvejen.

Det, der først og fremmest kræves af den voksne, er naturligvis kærlighed til børnene og en vis portion tålmodighed. Håber, det ikke er alt for mange, der endnu blot betragter børnehaven som et sted, hvor børnene »bliver passet«. Enhver opdrager må selvfølgelig stille sig et mål med opdragelsen. Vi søger bl. a. at udvikle barnets gode vaner og hæmme de eventuelle dårlige sider i barnets karakter. Gennem leg, fortællinger og beskæftigelse søger vi at vække barnets individuelle behov i legemlig og åndelig henseende.

Der må passes på, hvor der arbejdes med så små i flok, kan let komme til at lægge arbejdet i for faste rammer og kræve for meget af børnene. Børnehaven må kun betragtes som en støtte for hjemmene, det er ikke vores hensigt at tage ansvaret fra forældrene. Heldagsbørnehaven burde kun være en nødsforanstaltning for enligstillede mødre. Vi arbejder på at få flere halvdagsbørn ind og færre heldagsbørn. Altså så de pædagogiske hensyn kommer på linie med de sociale. Endnu er der ventelister i de fleste børnehaver, og hvor de sociale hensyn bliver stillet i forgrunden.

Udenlandske rejser har jeg i årene, der er gået, ikke fattet mig med, men i ferien sidste sommer opholdt jeg mig sammen med en kollega otte dage på Bornholm; var meget betaget af den skønne klippenatur og ikke mindst Christiansø, håber så i ferierne fremover, der bliver lejlighed til at gæste andre lande.

Når dette bliver læst, sidder jeg og nyder juleforberedelserne blandt børnene, der danner sin egen stemning og særpræg.

Hermed sender jeg kammerater og lærere fra sommeren 47 de bedste hilsner og ønsket om en glædelig jul.

Bodil Kaspersen.

Helnæs, d. 19. 11. 57.

Da jeg først nu har modtaget Deres meddelelse om at fortælle lidt om mig selv og mit arbejde og sende en hilsen til gamle kammerater, vil jeg alligevel, endskønt det måske er for sent, skrive lidt om tiden siden 1947—48.

Da jeg var færdig med efterskolen 1947—48 i Ringe, kom jeg i lære som kommis i Gislev brugsforening, hvor jeg så var i 4½ år, og i den tid havde et handelskorrespondancekursus med Den danske Andelsskole ved Middelfart, jeg havde med det arbejde god gavn af det, jeg lærte på Ringe efterskole i den alt for korte vinter. Derefter rejste jeg som ung kommis til Knarreborg brugsforening, hvor jeg var i 8 mdr., til jeg skulle ind i trøjen for at aftjene min værnepligt, der blev på 17 mdr., det var i tiden aug. 1953 til jan. 1955.

Jeg aftjente hele min værnepligt på klippeøen Bornholm, det var ikke ligefrem nogen sommerferie, men alligevel så jeg en del, eller rettere jeg så meget; jeg var ikke glad ved uniformen, men jeg nød i fulde drag den natur og de omgivelser, der findes på Bornholm, det er en skøn ø at skue, store skove, lyngklædte bakker, søer og stejle klipper præger den storslåede natur. Den er lige skøn, hvad enten det er sommer eller vinter, øen ligger godt nok langt nede i Østersøen, 8 timers sejlads fra København, men den har efter min mening hele Danmarks natur samlet på et sted, og endnu østligere ligger Christiansø med sine kun ca. 160 indbyggere, alene midt i det store hav, den har ikke forandret sig meget, siden Chr. d. 5 i 1684 anlagde en fæstning på øen. Strabadserne som soldat har jeg glemt, men ikke det indtryk det lille stykke Danmark ude midt i Østersøen har givet mig. Jeg har siden min tid på Bornholm været ansat i Helnæs brugsforening, Helnæs er også næsten en ø kun forbundet med en smal tange til det øvrige Fyn, jeg synes om den befolkning og den fred, jeg har fundet herude, jeg bliver her, til jeg i august 1958 skal på 8 mdr.s uddeler-skole på Andelsskolen.

Store rejser har jeg ikke været ude på, kun 8 dage i København med udflugter ud i oplandet og en lille sviptur til Sverrige. Jeg er endnu ikke gift, men har været forlovet i 2 år med en fiskerpike, der er ansat på et landinspektørkontor. Jeg er sen på den, men kan det nåes, sender hermed de bedste hilsener til gamle elever og lærere på Ringe efterskole i vinteren 1947—48. Og til slut beder jeg om at få elevskriftet tilsendt, når det udkommer og fortsat fremover.

Venlig hilsen.

Bent H. Larsen, Helnæs brugsforening pr. Ebberup.

Hjordkær, d. 6. 11. 1957.

Når jeg tænker på den tid, jeg var på skole, husker jeg alt tydeligt endnu.

Der er såmænd ikke sket særlig meget med mig siden; jeg har haft plads i huset siden, men har dog alligevel haft et skoleophold på »Klejsgård husholdningsskole« vinteren 50—51, også 5 mdr. Jeg har skrevet sammen med Inge Hein

indtil for 1 år siden, og det har vi haft megen glæde af, vi har også været sammen en enkelt gang. Rejser har jeg ikke været på. Jeg har nu været gift i 5 år, er blevet gift med en købmand. Min mand stammer fra Gørding ved Esbjerg. Vi har en lille pige på 2 år, Lone. Vi overtog et konkursbo i Hjorkær og har nu en dejlig forretning, som vi hjælper hinanden med; vi har ingen hjælp hverken i hus eller forretning, så vi har nok at lave. Vi har desuden en meget stor have til, som faktisk altid er tilovers, men også den ordner vi selv. Huset her var meget forsømt, da vi overtog det, så det har faktisk kostet os nogle tusind kroner på reparationer alene. Mine kammerater fra husholdningsskolen har jeg kontakt med igennem en vandrebog, det fik vi jo desværre ikke gennemført den sommer.

Lærerinde K. Westergaard og jeg skrev sammen i næsten to år efter, og det var jeg meget glad for.

En venlig hilsen til alle kammerater fra sommeren 1947.

Deres *Hedvig Lassen, Hjorkær st., Sønderjylland.*

Odense, november 1957.

Ringe, den 10. november 1957.

Efter Deres ønske fremsender jeg hermed et lille bidrag til elevskriftet.

En hilsen til skolen jeg sender,
til dem, der mig husker og kender.
For dagene svinder og tiden den går,
en slags jubilæum vi holder i år.
Det gælder vel nok for os alle,
vi tar det, som det nu kan falde.
Vor ungdom dog ingen kan true,
vort livsmod man ikke kan kue.
Den lærdom og viden i skolen vi fik,
den glemmer man ikke, den holder jo stik.
For godt kammeratskab, for 10 år tilbage,
jeg takker for alle de dejlige dage.

Hilsen

Conny (Nielsen) Bertelsen.

Kære kammerater fra sommeren 1947!

Ti år er nu gået, siden vi havde den dejlige sommer sammen på Ringe Efterskole, og meget er sikkert forandret for os alle på den tid. I stedet for vor gamle skole er der nu kommet en ny, som vi så kan glæde os over, at de elever, som nu kommer til Ringe, kan nyde godt af, men vore minder bliver jo stadig ved den gamle.

Jeg tænker tit på, hvor I er alle sammen, vi var jo et temmelig spredt hold, så det ikke har været let at holde forbindelserne.

Da jeg rejste fra skolen, kom jeg til Odense i huset et år, og så har jeg været i forskellige forretninger både i Odense og et års tid i København. Jeg ville gerne have været i frisørlære, men mine ben har voldt mig lidt besværligheder, og et par år måtte jeg være hjemme. I den tid lærte jeg at sy hos en syerske, der bor lige ved siden af mine forældre, og det har jeg været meget glad for senere. Nu er jeg på kontor i et manufaktur-en-gros firma og har det godt. Jeg har været så heldig at få en lille et-værelses lejlighed nu, ellers har jeg kun haft et værelse.

Udover at jeg har været på en otte-dages bustur til Harzen, som vor præst havde arrangeret for hele sognets ungdom, har jeg ikke været så meget ude omkring, da er der sikkert mange af jer, som har oplevet mere, vi havde en dejlig tur, men det er ikke sådan min store lyst.

I er vel efterhånden blevet gift alle sammen, det er jeg ikke endnu, men har været forlovet i snart seks år, og Erik er fra Ringe, men vi har nu ikke mødt hinanden der. Erik er nu telefonmontør i Odense.

Jeg håber så ellers, I har det godt alle, hvor I så end befinder jer, og til slut vil jeg ønske jer en rigtig glædelig jul og et godt nytår, som vi jo snart nærmer os igen.

Mange hilsener til alle kammerater fra sommeren 1947.

Ruth Jensen, Kochsgade 24 st., Odense.

6. 11. 57.

Kære kammerater!

Husker I den dejlige tid, vi havde på Ringe Efterskole? Og der er gået 10 år siden nu, ja tiden går, og der er sket

meget i verden siden, men det vil jeg ikke beskæftige mig med, jeg vil blot i korte træk fortælle, hvad jeg har fået tiden til at gå med siden.

Jeg har mest haft plads i huset, to pladser på Fyn, på Hagerup mølle og Korinth mejeri, og på to gårde på Sjælland, i Snekkerup og Gerlev (Slagelse egnen). På Sjælland blev jeg forlovet med en landmand, som jeg nu er gift med. I 1952 var jeg på fagskole i Sødinge og lærte kjolesyning 1½ måned. Derefter syede jeg på Cottoncoat-fabrikken i Fåborg, indtil jeg blev gift med min sjællænder i juni 1953.

Vi bor i Fårdrup, der ligger midt imellem Skælskør og Slagelse. Min mand driver sin fars gård, vi bor et lille stykke fra gården på en mindre ejendom. Vi har to drenge, Tommy på 3½ år og Per, der bliver 1 år til jul.

Det var lidt om, hvordan det er gået mig de sidste ti år, jeg har jo hverken været på udenlandsrejser eller opfundet jorddrabanter, men jeg er godt tilfreds, som jeg har det her på Sjølund's fagre sletter.

Glædelig jul og godt nytår ønskes gamle kammerater og lærere fra vinteren 1947—48.

Gerda Møller, f. Pedersen.

Kære kammerater fra sommeren 1947!

Nå, så blev det vor tur til at holde 10 års jubilæum. Tænk, at det er så længe siden, vi slog vore folder i Ringe, kan I nu forstå det?

Hedemann skrev om oplevelser, og så må jeg da prøve at gå tilbage i tiden, og se, om jeg i løse træk kan skrive lidt om det, som er hændt mig i de år.

Efter den hjerteskrærende afsked på skolen (husker I den?) rejste jeg hjem og var herhjemme om vinteren.

1. maj 48 fik jeg plads på en gård herhjemme i sognet. Det var en god plads, hvor jeg var glad for at være, men landbrug har jo aldrig haft min store interesse, så jeg tog på højskole en vinter. Det var en dejlig tid, som jeg mindes med stor glæde. Danebod højskole er et dejligt sted, jeg var der igen vinteren efter. Det er mærkeligt at se, hvor sådan en flok unge fra alle egne af landet og fra alle samfundslag, kan blive tømret sammen til en flok i et godt

kammeratskab. Vi havde også elever fra Sydslesvig, og jeg må sige, at der var et par af dem, som trak den helt rigtige vej, hvad tonen og hele ånden angik. Nå, men den tid gik, og vi måtte skilles. — Sommeren 1950 var jeg på Rønshoved højskole ved Flensborg fjord. I kan tro, der er skønt, sikke omgivelser. Der fik jeg et andenårs kursus sammen med 8 andre. Dette kursus var lagt an på, at vi, efter at det var slut, kunne få plads som vinterlærerinder i Vestjylland, især Ribe og Ringkøbing amter. Jeg fik også straks en plads ved Tarm, Rosendal skole. Det var derude, hvor kragerne vender. Der var langt til naboer og vidt udsyn. Jeg havde 15 søde børn i klassen samt alle de store piger til gymnastik og håndgerning. Og den vinter blev jeg forlovet med en mejerist, som var på mejeriet her hjemme. Han er fra Lolland. Vi blev gift august 52 og kom til Vester Hæsinge på Fyn, hvor vores store pige blev født i 53, hun kom til at hedde Ragnhild efter min mor. Senere flyttede vi til Uge her i Sønderjylland, hvor vi fik en søn, Jørgen, i foråret 55. Da han var 4 uger, flyttede vi til Kruså, og der er vi begge så glade for at være. Min mand er smørmejerist på Bov sogns andelsmejeri, og det er han godt tilfreds med.

Det var lidt om alt i 10 år. Ganske jævnt og dagligdags. Men vi har det godt sammen, har et par raske og sunde børn, et godt sted at bo, og — en lille Lloyd 600, og hvad kan man så i grunden forlange mere?

Til slut mange hilsener til *alle*, lærere og køkkenpersonale indbefattet, fra sommeren 47, fra

*Marie Baurup Jørgensen (Lagoni),
Smedebyvej, Kruså.*

Kruså, d. 1. 11. 1957.

Jeg kan ikke forstå, det er 10 år siden, jeg har været på efterskole, tiden løber meget, meget hurtigt, alt for hurtigt.

Den sommer på Ringe efterskole var en dejlig tid, jeg har aldrig fortrudt det, hvor havde jeg det godt, og hvor jeg lærte meget.

Da jeg kom hjem fra efterskolen, fik jeg plads på en stor gård som stuepige, der traf jeg min nuværende mand, der var jeg et år; dernæst tjente jeg hos en købmand i 1½ år,

jeg blev så imens forlovet med Hans, som dengang var på landbrugsskole.

Når en pige fra Sds. Sejerslev blev forlovet, skulle hun jo selvfølgelig på Højer Tæppe Fabrik og tjene penge, det kom jeg også, skønt jeg hellere ville have været på højskole eller tilskærerskole, men det var der ikke penge til, når man selv skulle købe møbler, og hvad der hører til et indhus. Hans og jeg havde nemlig fået tildelt et husmandssted i Kruså, det var jo også spændende.

Vi blev gift d. 18. januar 1951 og kom til at bo hernede i Kruså, hvor der absolut ikke er kedeligt at bo. Det er lige ved grænsen, og det er en meget køn egn, fuld af mindsten og gamle seværdigheder.

*Mod syd i det skønne Danmark,
så langt som man komme kan,
der finder man skove på skrænter
langs fjordens blånende vand.
Og når du en aftenstund vandrer
på vejen langs søens bred, —
du standser og falder i tanker,
mens solen går gyldenrød ned.
Der Krusåen snor sig og risler,
den kommer fra bækken mod vest,
først Møllesøen den gæster,
så møder den fjordens blæst.
Du ser på de grønne mærker
og vandrer i skoven ind,
på stier langs mørke graner
der stemmer til alvor dit sind.
Ved Kruså er der så dejligt,
en skønhed, man sjældent ser —,
nyd landets skønhed herhjemme
og ønsk dig så aldrig mer.*

Nu har vi til vinter været gift i 7 år, og jeg kan sige, jeg har fået en god og dygtig mand, vi har to drenge, den ene er nu 4 år og den anden nu 1½ år.

Ejendommen er på 36 tdr. land, så der er nok at tage fat på. Det at være landmand i dag er ikke guld og grønne skove. Det giver mange bekymringer og spekulationer, men

det giver også mange små hverdagsglæder, som f. eks. når en so får 8 grise, eller der kommer en kviekalv og katten har fået killinger o.s.v. Jeg personlig er ikke ked af at være husmandskone.

*Mit hjem er min fæstning, og der står jeg fast,
det fik jeg som dyreste eje.*

*Der går jeg så sikkert trods livsstormens kast
og vinder af tryghed en dyrebar last
ved at vandre de trofaste veje.*

I min fritid, det er altså vinteraftenerne, går jeg til gymnastik en gang om ugen, til håndarbejdskursus, til kjolesyning, jeg er også i husmoderforeningen, der er forskellige demonstrationer. Min mand og jeg er også i en studiekreds.

Hanne Mathiesen, f. Schrøder.

Kære kammerater!

Der kom et brev, det fortalte, at nu er det 10 år, siden vi var på Ringe efterskole. Ja, kan I forstå det, jeg kan dårligt, men der er jo sket så meget siden da, den gamle skole nede på hjørnet, hvor vi slog vore folder, er afløst af en ny oppe på bakken.

Efter skoleopholdet havde jeg plads forskellige steder, var på fagskole i Odense, hvor også Tove Knudsen var elev. Jeg blev forlovet med en vendelbo og har nu været gift i fire år. Jeg sender mine kammerater mange hilsener og en rigtig glædelig jul, en særlig hilsen til dem på Vesterled og forstander Hedemann.

Ruth Nielsen (Hansen), Ernebjerg gamle st., Nr. Broby.

Kære gamle kammerater!

Så fik jeg vores dejlige Marianne på 10 mdr. lagt i seng, nu er der fred og ro til at skrive en hilsen til vort elevskrift.

Nå, det var slutningen, jeg fik begyndt med, nu vil jeg prøve i korte træk at fortælle, hvad jeg har oplevet i de 10 år, der er gået, siden vi forlod skolen.

Sommeren efter vort skoleophold var jeg hjemme; men til november rejste jeg i plads i Tved ved Svendborg for at prøve, hvordan det var at være husalf hos fremmede.

Det faldt ikke særligt strålende ud, jeg forlod den efter 14 dages forløb, forøvrigt de længste jeg har oplevet i mit liv.

Derefter fik jeg plads på Råstrup kursted, Svendborg, dog ikke for at rekreere, men som stuepige, der var jeg meget glad for at være. Men jeg måtte se noget nyt, og da vi levede vegetarisk på kurstedet, længtes jeg efter en god dansk bøf.

Maj 1949 rejste jeg til Sødinge, hvor jeg havde fået plads på en gård.

Det blev et dejligt år, hvor jeg lærte meget og oplevede en hel del, tre af vintermånederne gik jeg på sykursus på Midtfyns tilskærerskole.

Jeg har fra barns ben af gået med en drøm om at komme til Norge, og maj 1950 skulle drømmen blive til virkelighed.

Sammen med en veninde drog jeg til det dejlige Norge, fik plads i Oslo og tilbragte der 6 dejlige måneder. Vi havde mange gode ture ud i landet, som jeg ikke vil komme nærmere ind på her.

Til jul rejste jeg til mit hjem, hvor jeg var et år. Derefter drog jeg til Kolding, hvor jeg fik en selvstændig og god plads, fru en selverhvervende.

I mit hjem har jeg hørt en hel del om højskole, jeg fik derfor lyst til at se, hvad det var for noget.

Da jeg havde lært, som barn, at spille klaver og stadig havde stor interesse for musik, valgte jeg en højskole med musikafdeling. Det blev Vestbirk højskole ved Horsens, som jeg rejste til november 1957. Der oplevede jeg fem lærerige måneder. Det var en fællesskole, så jeg gik hen og blev forlovet med den eneste fynbo, der var. Efter endt skoletid rejste jeg atter til mit hjem, hvor jeg var, til vi blev gift.

Men der forinden var vi på en skøn ferietur gennem Holland, Belgien og Tyskland, dejligt at komme ud og se, hvordan andre lever og har det, så bliver vi ofte så glade for ens eget.

Maj 1955 blev jeg smedet i hymens lænker, min mand er gartner, vi har forpagtet hans hjem, som ligger lige udenfor Odense. Vi har så i dette år fået en pige, som vi er meget glade for.

Det var mit indlæg, nu er jeg spændt på at læse om, hvordan det er gået I andre. Til slut sendes I alle sammen + lærere og lærerinder fra vinteren 1946—47 mine bedste juleønsker.

Elmelund, november 57.

Kirsten Jepsen, f. Larsen.

»Bæklund«, d. 7. 11. 1957.

Nu er det ti år, siden vi mødtes på Ringe efterskole og tilbragte en dejlig vinter sammen. Det er ikke til at forstå, det er så længe siden, — hvor er tiden dog blevet af? — Nu vil jeg fortælle lidt om, hvad jeg har fået ud af tiden, siden vi var sammen.

Efter skolen var sluttet i marts, rejste jeg hjem og hjalp til der om sommeren. Til november fik jeg plads på en gård ved Nørre Broby. I nærheden havde Eva Foged plads, vi kom meget sammen det år, vi var der, (og har forøvrigt også gjort det siden). Vi fulgtes ad til gymnastik, folkedans m. m., de aftener vi satte mest pris på, var oplæsningen i fri-skolen, det var både interessant og hyggeligt at være med til.

Derefter tog jeg plads i et villahjem, og i 1950 var jeg på Klejsgård husholdningsskole i tre måneder, et kursus som jeg har været glad for.

Efter dette skoleophold var jeg hjemme ½ år, fik derefter plads i Jylland på en gård i Pjedsted.

— Sommeren 1952 var jeg på Vallekilde højskole. Tre herlige måneder med masser af arbejde, men også tid til at nyde kammeratskabet, vi tog mange cykleture omkring i Odsherred. — Tænk jer engang, Sandal var lærer på højskolen den sommer, jeg var der, jeg var på hans danskhold. Der blev af og til drøftet fra Ringe efterskole, — mærkelig nok, vi skulle træffe sammen igen.

På højskolen tog jeg delingsføreruddannelse og har siden haft meget brug for det. Har ledet både børn og unge piger i flere vintre, især småpigerne har min store interesse. I Hårby har jeg i vinter 64 piger på eet hold (alder 10—14).

— Efter højskoleopholdet tog jeg plads i Sønderjylland på en gård i Øster Lindet. Til november 1952 kom jeg hjem.

Den 13. november 1954 blev jeg gift, min mand er landmand (jyde), vi bor her i mit hjem i Strandby.

Til slut mange venlige hilsener til lærere, lærerinder og kammerater fra vinteren 47—48 samt ønsket om en glædelig jul og et godt nytår.

Anna Hansen, f. Skov.

CF-kasernen i Haderslev, novbr. 57.

Kære kammerater!

Det skænkede jeg ikke en tanke for 10 år siden, at jeg her i »jubilæumsvinteren« skulle gå som værnepligtig befalingsmand på »verdens bedste kaserne« og skrige mig hæs over en trop nyindkaldte CF-ere om noget, der for størstedelen ikke interesserer én ret meget. — Men tilværelsen er jo fuld af overraskelser, heldigvis. — Nu er der knap et halvt år tilbage af ialt 18 mdr.s tjenestetid, så er jeg en fri mand igen og kan tage, hvorhen jeg vil.

Der er jo også positive sider ved tjenestetiden. Vi bliver sat sammen med kammerater fra alle samfundslag og kommer meget nær ind på livet af hinanden, når vi er sammen døgnet rundt. Det er interessant at få en drøftelse i gang og høre de forskellige meninger. På gruppeførerskolen i Hobro opdagede vi også lidt af, hvad virkeligt kammeratskab vil sige, men det trives kun rigtigt, hvor disciplinen er streng. Civilundervisningen vil jeg også nævne som et af de goder, man får i tjenestetiden. Navnlig har »udenrigspolitisk orientering« interesseret mig, denne undervisning er jeg desværre afskåret fra nu.

Da vinteren på efterskolen var slut, kom jeg straks i lære hjemme, og i efteråret 51 blev jeg tømrersvend. Til novbr. begyndte jeg på bygmesterskolen på Odense tekniske skole, og der tilbragte jeg så de følgende 5 vintre. Den første gik jeg i klasse med Mogens Hansen fra Hundstrup. Fra den tid mindes jeg med glæde aftenerne på Teknisk skoles kollegium, hvor jeg boede i 2 vintre og havde mange gode kammerater. Den første sommer, jeg var svend, arbejdede jeg i Bogense, de efterfølgende hjemme. Der havde jeg bl. a. den oplevelse at være med til at rejse den nye skolebyg-

ning, der nu danner tidssvarende rammer om vor gamle skole.

I fritiden deltog jeg i håndbold, idræt og gymnastik i Ringe gymnastikforening. Der har jeg haft mange dejlige aftener. Det har også været morsomt at træffe mange af jer efterskolekammerater omkring ved gymnastik- og håndboldstævner.

Nu glæder jeg mig til, elevskriftet kommer, så jeg kan læse, hvad I andre har at berette.

Venlig hilsen til kammerater og lærere fra vinteren 47-47.
Ole Hansen, Lombjerge.

Højager, 10. 11. 57.

Ja, så må det jo være 10 år siden, man var på efterskole, hvor tiden dog går hurtigt. 10 år er måske ikke nogen lang periode, men alligevel er der sket meget i den tid. I 1947 havde vi ikke den store spænding eller måske snarere kapløbet med øst og vest, dette kapløb vil jo nok også fortsætte en tid endnu. Nu, da vi er kommet i atomalderen, så er det ikke nemt at se, hvad det næste skal være.

Hvordan de 10 år er gået for mig, det kan siges kort, for de er gået hurtigere, end man ved af. De første par år efter vinteren på efterskolen, da var jeg karl hjemme. I 1950 havde jeg en plads i Brændstrup, det er ikke så langt fra mit hjem, derefter igen et år hjemme. Så kom militærtiden, det var lige dengang, at tjenestetiden blev forlænget til 18 mdr., så man fik god lejlighed til at lære at drive tiden bort. Vinteren 1954—55 var jeg på Viborg gymnastikhøjskole, en herlig vinter og en tid, som aldrig går i glemmebogen. Efter dette vinterophold fik jeg en plads oppe ved Odder, der var jeg til efteråret 1956. Så kom igen et skoleophold på Gråsten landbrugsskole. Her fik jeg et 9 mdr.s kursus, derefter var jeg hjemme i 3 mdr. Nu fra novbr. har jeg plads her på min hjemegn. Sådan er de 10 år gået for mig, der har været mange oplevelser ind imellem det daglige arbejde. Den største havde jeg i sommer, hvor jeg fik et studierejselegat fra Tuborgfondet. Det var igennem landbrugsskolen, jeg fik det. Det er kun 9 mdr.s elever, som kan få det. Rejsen gik ned gennem Tyskland, Holland, Belgien og Frankrig. Det

var en enestående tur, der varede i 17 dage. Vi fik rig lejlighed til at studere de forskellige landes landbrug, og det på en sådan måde, at jeg agter at søge plads et sted derovre til foråret. Om det så går efter planen, vil tiden vise.

Her vil jeg så slutte dette 10 års resumé og sender hermed mange hilsener til skolens forstander og lærere samt alle gamle elever fra vinteren 1947—48.

Poul Jensen, »Højager«, Hjerting pr. Rødding.

Kære kammerater fra Ringe Efterskole 1947/48!

Siden jeg rejste fra skolen, har jeg haft plads forskellige steder ved landbruget, dels på Kørbitzdal i Ringe og så ellers i nærmeste omegn. Fra novbr. 53 til marts 55 aftjente jeg min værnepligt ved livgarden. — Efter et ophold på Kalø sproghøjskole, hvor hovedfagene var engelsk og tysk, var jeg atter en tid på Kørbitzdal. Men så søgte jeg ind til politiet. Efter at jeg havde bestået forskellige prøver, ikke alle lige lette, blev jeg antaget som politibetjent i København fra 1. januar 1957. — Jeg gør tjeneste ved Store Kongensgade politistation, hvor vi kommer ud for oplevelser af forskellig art. Jeg er ugift, nyder det som ungkarl. Hver 3. uge er jeg hjemme på mit landsted i Boltinggård.

Hermed venlig hilsen til kammerater og lærere fra vinteren 47/48.

*Arne Helmer Andersen, politibetjent,
Store Kongensgades politistation, København K.*

Er det virkelig 10 år siden, vi begyndte på den gamle efterskole i Ringe. — Dette spørgsmål har jeg stillet mig selv gang på gang, og svaret modtog jeg så med brev fra skolen om at skrive en hilsen i elevskriftet.

10 år er lang tid, og selvfølgelig er der sket en hel del for os alle, netop i de unge år sker der en stor omvæltning, og vi er vel gift og bosat de fleste af os.

For skolen er der jo også sket en masse. — Har I set den nye skole? — Jeg har tænkt på, at det kunne være morsomt at gå på skole nu, men vi havde da en dejlig vinter 1947—48. — Det er da heldigvis ikke altid det ydre, det kommer an på. — Jeg har haft særlig tilknytning til efterskolen i de

sidste år, da min søster er håndarbejdstlærerinde der, og jeg har spillet til gymnastik til flere hold.

Forresten var jeg med til den sidste afslutning, og der var gråd og tænders gnidsel, ligesom hos os for nu snart 10 år siden.

Et halvt års tid efter skoleopholdet kom jeg på sagfører-kontor i Ringø, hvor jeg var i 4½ år, derefter flyttede jeg til Fabers fabriker i Ryslinge, hvor jeg fik stillingen som kasserer, og der er jeg den dag i dag. — I mener måske, at jeg har set for lidt, men jeg har været vældig glad for kontor-faget.

I de forløbne 10 år har vi truffet en del mennesker, og dette har jeg selvfølgelig også, og nogle har jeg prøvet at holde forbindelse med, men det går kun til en tid. — Det samme var tilfældet med jer, men jeg vil betro jer, at jeg sender jer tit en venlig hilsen — snart en og snart en anden.

Jeg blev gift den 25. maj 1957 med en landmand. — Vi mente ikke dengang, at vi ville købe landbrug, da fremtids-udsigten for landbruget jo ikke er særlig lovende og også af økonomiske grunde. — Vi købte derfor en lille bungalow i Ryslinge, hvor jeg som fortalt arbejder, og min mand kører så hver dag til Sdr. Højrup på arbejde. — Vi er glade for tilværelsen nu, men håber, at tiderne engang må blive så-ledes, at vi kan købe os en lille gård.

Kommer I til Ryslinge så se indenfor, det ville da være morsomt at hilse på jer.

Dette er et lille rids over, hvordan 10 år er forløbet for mig. — Jeg glæder mig til at hilse på jer til julefesten.

De bedste hilsener sendes lærere, gamle kammerater og alle I, der har »hoppet til min musik« med ønsket om en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Elsé Kristiansen (Pedersen).

Onsdag d. 6. november.

Kære kammerater!

I år er det så vores tur til at skrive til elevskriftet, vi fra sommeren 1947, det var vel nok en dejlig sommer det år, men det er der nok ingen af jer, der var på skolen, der har

glemt endnu, så jeg vil hellere fortælle lidt om, hvad de to år er gået med for mig.

Den første vinter hjalp jeg til derhjemme, derefter kom jeg ud at tjene på forskellige gårde, hvor jeg havde nogle gode pladser og fik lært en del. I sommeren 1952 tog jeg på Rødding højskole, hvor det var Hans Lunds sidste hold. Der oplevede jeg også en pragtfuld tid, som de allerfleste andre var jeg meget glad for det skoleophold. Derefter havde jeg igen plads bl. a. ½ år på »Billeshave« ved Strib. Og 1 år som kokkepige på en af Københavns kommunes børne-kolonier for børn, der var vanskeligheder i hjem eller skole, de to steder fik jeg et indtryk af en for mig ny side af tilværelsen.

Siden er jeg så blevet gift med en god mand og har i september i år fået en lille sød dreng. Min mand og jeg har en bestyrerplads hos dyrlæge Løje i St. Heddinge.

Hermed vil jeg slutte med at ønske jer alle, lærere, piger og køkkenpersonale fra sommeren 1947 en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

*Birgit Rasmussen, før Kristensen,
Overdrevet, St. Heddinge.*

En gammel elevs tilbageblik.

Udenfor raser stormen, det regner også, et typisk dansk efterårsvejr, men jeg sidder lunt og rart inden døre i vort eget lille hjem og mindes min efterskoletid. Hvor havde vi det rart sammen derhenne. Det er næsten ikke til at forstå, det er 10 år siden, men det beviser kalenderen.

Jeg tænker sommetider på, hvor alle mine kammerater fra dengang er henne, og hvordan det er gået dem i livet.

En del af dem, kun ganske få dog, har jeg stadig forbindelse med, men alle I andre, hvor er I henne?

Nu vil jeg fortælle om, hvordan tilværelsen har formet sig for mig, så håber jeg at høre noget om jer engang før eller senere i elevskriftet.

I en fristil, jeg engang skrev på skolen, udtalte jeg mit brændende ønske om at lære engelsk og at komme ud at rejse. Det mål har jeg til fulde nået.

Kort efter mit ophold på Ringe efterskole rejste jeg til

England og fik plads i huset hos en lægefamilie. På det tidspunkt kunne jeg ikke engelsk, og da familien ikke kunne dansk, var det begrænset med forståelsen, men ved fagter og gebærder plus en lommeordbog gik det alligevel. Jeg gjorde alt, hvad jeg kunne for at lære sproget. Når jeg var færdig med mit arbejde om aftenen, gik jeg på kursus, der var specielt oprettet for udlændinge, og i løbet af 3 måneder gik det helt fint.

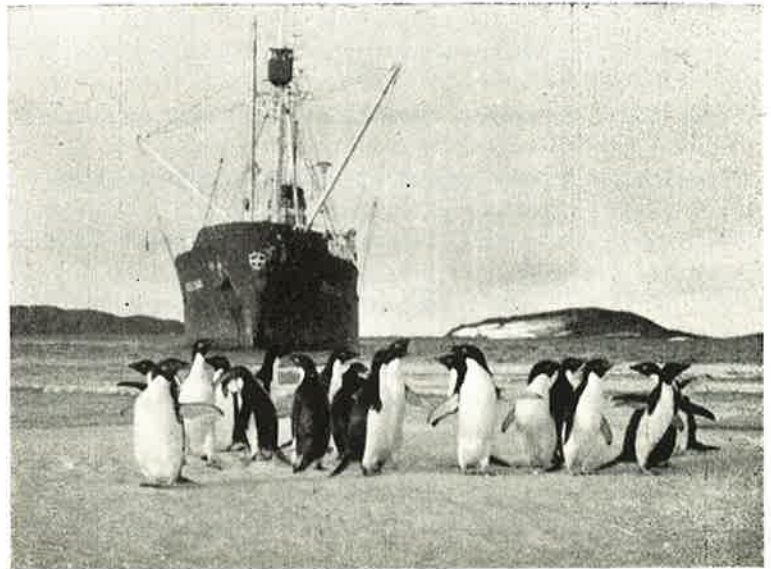
Jeg boede ca. 60 km syd for London, og jeg var der 1 år. Det var nogen ualmindelige søde mennesker, jeg var hos, og sproget jeg lærte der, har jeg haft god brug for lige siden.

De engelske sæder og skikke var jeg længere om at tilegne mig end sproget. Jeg havde dårligt ved at starte dagen med en gang røget — og bagefter ristet fisk, også bacon og æg syntes jeg var temmelig voldsomt, men vanens magt er stor, efterhånden gled det ned, og jeg ligefrem nød det.

Jeg tror nok, at den engelske reserverthed til at begynde med lagde en dæmper på mit ellers livlige gemyt, men efterhånden kom jeg til at holde af englænderne og lærte deres mentalitet at kende. Når man lærer dem rigtig at kende, er de virkelig ualmindelige tiltalende, dem jeg traf, var det i hvert fald.

Kort efter jeg var kommet hjem fra England, blev jeg elev på gymnastikhøjskolen i Ollerup og var der ½ år. Det var også en dejlig tid. Bagefter rejste jeg til Norge, jeg havde rigtig fået lyst til at rejse. Der arbejdede jeg som hushjælp først i Hamar og bagefter i Oslo. Norge, synes jeg, er et af de dejligste lande, man kan tænke sig. Naturen er storslået, især kan jeg godt lide den norske vinter, der har ren, hvid sne, høj himmel og strålende solskin. Jeg vidste ikke noget bedre end at få skiene på og tage ud på en tur. Selvom jeg så også sommetider spændte dem af og tog dem på nakken ned af en særlig stejl bakke. Nordmændene sendte mig nogen højst forundrede blikke, når de for udenom mig på ski, og jeg gik med mine på nakken. Men jeg var da ligeglad, jeg nød det alligevel.

Nogen stor skiløber nåede jeg aldrig at blive, selvom jeg var der i 3 år, men jeg mindes alligevel med glæde de dejlige ture, jeg havde i det norske vinterlandskab.

Kista bydes velkommen til sydpolen af pingviner

Et lille smut til Paris nåede jeg også, men det brød jeg mig ikke meget om, så efter 3 måneders forløb rejste jeg hjem til Danmark igen.

Amerika, jo selvfølgelig skulle jeg da også derover. Mine forældre havde efterhånden vænnet sig til, at når jeg var hjemme, var det kun for et kortere tidsrum, de var derfor heller ikke særlig forbavsede, da jeg talte om at tage over dammen. Jeg fik så mine papirer i orden og var klar til at rejse, men kort forinden traf jeg en ung styrmand, som bad mig blive hos ham i stedet for. Det gjorde jeg, og vi har nu i november været gift i 4 år.

Han sejler for rederiet J. Lauritzen, og det er et rederi, der gør meget for deres folk. Bl. a. har de den glimrende ordning, at hustruen kan komme med ud at sejle et vist antal dage af året. På den måde lærer man mandens arbejde i hverdagen at kende, og det tror jeg har stor betydning.

Jeg har været med på mange dejlige ture sammen med min mand. Vi har været i England, Finland, Grønland og Kanada for at nævne nogen af dem, men den bedste af dem

allesammen var dog den sidste, som gik helt til Australien.

Vi sejlede med »Kista Dan« derned, den skulle på ekspedition til Antarktis for australierne. Afrejsen foregik fra England først i oktober, og så havde vi ellers en sejltid foran os på næsten 2 måneder.

Nu siges der ganske vist, at en sømands brud har bølgen kær, men det er nu ikke altid rigtigt. Det havde jeg bestemt ikke til at begynde med, det var der altfor mange buler i vandet til. »Kista Dan« er ikke noget stort skib, men det er meget nysgerrigt. Hver eneste lille fordybning i vandet skulle den lige ned og snuse til. Resultatet af det blev, at bedst som man stod der, så stod man der alligevel ikke, jeg havde, som jeg blev gjort opmærksom på af besætningen, glemt at skrue søbenene på.

På det tidspunkt var jeg faktisk ligeglad med søben, skib og alt andet, det eneste, jeg følte trang til, var skiftevis at kaste op og forsøge at sove. Jeg ønskede alt og alle så langt væk som muligt.

Efter nogle dages forløb på den måde, følte jeg mig lidt afkræftet og gik forventningsfuld ned til middagsbordet. Den stod på gule ærter og dejligt fedt flæsk, der rigtig kunne skvulpe fra den ene side fadet til den anden. Jeg gentog øjeblikkelig min hidtidige beskæftigelse, men nåede heldigvis udenfor først. Næste dag forhørte jeg mig om menuens sammensætning, før jeg vovede mig ned. Den var bedre, og blev hvor den skulle. For hver dag om bord gik det fremad, og efterhånden tænkte jeg slet ikke på, det var et skib, jeg var på, det var blevet mit hjem, og jeg holdt af det.

Det var dejligt igen at være menneske, og jeg nød at kunne sidde på dækket og slikke solskin.

Efterhånden faldt tiden mig dog lang. Jeg havde læst alt, der var at læse ombord, og jeg var eneste passager, de andre ombord havde jo deres arbejde og kunne ikke sidde og underholde mig hele tiden. Der gik nu heller ikke lang tid, før jeg fik forskellige små jobs, tilsidst gik jeg rundt og bankede rust og maledede, som en anden matros, men det var dejligt, tiden gik så hurtigt.

På vejen ned skulle vi have ækvatordåb, og det var et syn for guder, da de gæve sømænd kom iklædt bastskørter

låvet af gammelt sejlgarn og hår af samme, fuld krigsmåling havde de også, det var min beholdning af læbestift og neglelak, der måtte holde for. De var meget begejstret for neglelakken og brugte den flittigt, begejstringen faldt kedeligt, da de opdagede, jeg ikke havde mere neglelakfjerner.

Der blev lavet et bassin på dækket, og heri blev man så dyppet efter tur. Jeg var den første, for, som de sagde, måtte man være lidt sød ved den eneste kvinde ombord. Jeg syntes jo nok, fornøjelsen var på deres side, men det var nu en sjov oplevelse, som jeg nødigt ville have undværet.

Vi nåede lige gennem Suezkanalen, før det begyndte med al den ballade der. Både der og i Aden morede jeg mig meget over de indfødte, som kom ud til skibet og faldbød deres varer. Jeg ville inderligt gerne have købt det hele, men heldigvis har jeg da en fornuftig mand, så det blev kun til forskellige småting, som vi kan bruge i vores hjem. Det er nu heller ikke førsteklases varer, der sælges sådanne steder, men de handlende er lige ved at flå en, for at man skal købe noget.

De forlanger som regel 3 gange så meget for deres varer, som de venter at få. En araber synes nemlig, en handel er kedelig, hvis køberen betaler den forlangte pris, og det lærer køberen jo efterhånden. Der skal pruttes og diskuteres frem og tilbage, og man skal helst vende hinanden ryggen flere gange og med ansigtsudtrykket sige, at modparten er en stor løgnhals, og at man rigtignok ikke vil have mere med vedkommende at gøre.

Et af besætningsmedlemmerne var så dygtig til at prutte, at han fik den handlende overbevist om, at den vare, han var i færd med at sælge, var absolut værdiløs. Han fik den næste gratis.

Nå, vi måtte videre på rejsen, og satte så kursen mod Australien. Aldrig nogensinde har jeg troet, Det indiske Ocean var så stort et hav som det er. I de næste 3 uger så vi kun vand. Følelsen var nærmest den, at de eneste mennesker i hele verden var os på »Kista Dan«. Jeg holdt troligt udkig efter hajer, dem ville jeg gerne se, men så aldrig nogen. Derimod var der en mængde flyvefisk, og de er morsomme at betragte. De minder i form og størrelse nærmest om en

sild, men har nogen store finner på siden, som de spreder ud, og på den måde farer de hen over vandoverfladen. Da vi kom nærmere Australien, var der en del albatrosser, der fulgte skibet. Det er store, flotte fugle, som ligner en stor måge.

Endelig kom vi til Melbourne, og der skulle jeg blive i 3 mdr., mens skibet var nede ved Antarktis. Det var jeg ikke spor ked af, for der var olympiade i Melbourne på det tidspunkt.

Jeg var inde og se lidt på det forskellige, og det var en oplevelse. Det engelske kongeskib lå i havnen, og det var jeg selvfølgelig også nede at se på.

Da skibet var sejlet til Antarktis, tog jeg et job i huset. På den måde fik jeg både kost, logi og lommepenge.

Australierne er pragtfulde mennesker, så usnobbede og ligetil. Deres levevis er noget anderledes end herhjemme. Mon ikke en dansker ville finde det underligt at komme ind i en stue med kun lige de nødvendige møbler og ingen gardiner, og så bagefter kigge ind i garagen og finde 2 nye biler, en til husherren og en til fru? Køleskab, vaskemaskine og i det hele taget elektriske hjælpemidler står, sammen med bilerne, først på ønskelisten, når et ungt par stifter hjem.

Men det er kun naturligt dernede. Klimaet er nemlig meget varmt; mens jeg var der, havde vi op til 40 grader Celsius i skyggen og sjældent under 25 grader. Hvis man ikke har et køleskab her, er det umuligt at opbevare fødemidlerne. Bilerne er på en måde også nødvendige, for afstandene er store, og cykler er noget, man ikke ofte ser.

De første gange, jeg kørte i bil dernede, var jeg nærmest skrækslagen. Jeg ventede hvert øjeblik at høre et brag, når vi tørnede sammen med en anden vogn. De fleste sparer nemlig hverken på bil eller hastighed, og da det er venstrekørsel, syntes jeg hele tiden, det var forvirrende og umuligt at komme helskindet fra. Men dernede er de jo vant til det, og det gik fint.

Jeg nåede lige at komme en lille tur til Sidney, en dejlig by, omgivet af vand.

Lidt uden for byen ligger en stor zoologisk have med

alle dyrearter fra Australien og selvfølgelig også dyr fra andre lande. De sødeste af dem allesammen er de små koala-bjørne. De lever i træerne dernede, og en voksen er ca. ½ meter i højden. Ungerne klamrer sig fast på ryggen af moderen, og så kravler de sindigt fra gren til gren. Kænguruer er der også mange af, og dem fik jeg at se i det fri. Det eneste, jeg ikke rigtig kunne vænne mig til, var slangerne, som der skulle være en masse af. Jeg holdt mig fra græs og krat og nåede heldigvis aldrig at se nogen. Det er nu heller ikke så slemt i vore dage at blive bidt af en slange, bare man kommer til læge så hurtigt som muligt og får en indsprøjtning.

I Sydney besøgte jeg også en dansk emigrantfamilie. De boede i en lejr og havde gjort det i 2 år. Manden havde efterhånden fået godt arbejde, og de skulle nu selv til at bygge hus. Han kone glædede sig meget til at komme væk fra lejren. De havde kun et skur med 1 værelse, og i familien var 2 børn. Privatliv var der aldrig noget af, for der boede vel tusind mennesker side om side i tilsvarende skure. Madlavningen foregik på kollektivvis; der var en lang rist, der kunne fyres under, og på den måde skulle de lave lidt mad. Toilet var også fælles, jeg syntes, det var ret dårlige forhold at leve under og kan godt forstå, de var glade for snart at få deres eget.

I det store og hele synes jeg ellers der er gode muligheder for at få arbejde, når man kommer til Australien, og skandinaver er vellidte dernede.

Jeg rejste tilbage til Melbourne for at være på kajen, når »Kista Dan« kom ind. Jeg glædede mig meget til at se min mand igen, men da jeg endelig så ham, havde jeg nær fået et chock. Hår og skæg syntes at gro ud i et. De andre ombord var ikke meget kønnere, det faldt dog hurtigt for saksen og kniven, da de kom til civiliserede egne igen.

Vi havde en dejlig tur hjem til Danmark, og gensynsglæden var stor; vi havde været væk i 9 måneder.

Nu sidder jeg så igen alene, det er jo en sømandskones lod, men når humøret sommetider er ved at dale, og længslen efter min sømand er størst, så mindes jeg alle de dejlige ting, han og jeg har oplevet sammen.

At rejse og se andre lande er dejligt, men det bedste af det hele er dog alligevel at opleve det sammen med den, man holder af.

Dette er så lidt af, hvad jeg har oplevet de sidste 10 år, for mig har det været et stort eventyr som jeg håber har mange gode sider tilbage.

Lad os så høre, hvordan det er gået I andre.

De bedste hilsener til jer alle fra

»Morten« — Anne Marie (Mortensen) Heidemann,
Mynderup.

Selkirk, d. 11. 11. 1957.

En dag, jeg sad i min læsestol og nød et wil-west-show, som blev udsendt i TV'et, dumpede der pludselig et brev ind gennem brevsprækken; det var et brev fra mine forældre, tillige med en opfordring fra forstander Hedemann, der beder mig om at sende en hilsen til elevskiftet, fordi det er 10 år siden, jeg forlod skolen. Ak ja, som tiden dog går.

Efter opholdet på efterskolen, som jeg med glæde tænker tilbage på, er der jo unægtelig hændt en del. Det er ikke fordi det er nogen usædvanligt, men da jeg nu er blevet opfordret til at fortælle lidt, gør jeg det med glæde, men forvent ikke, at det bliver nogen særlig spændende røverhistorie.

Jeg kom jo i lære med det samme, jeg forlod skolen, jeg havde valgt møbelsnedkeriet og stod i lære ved det i 4½ år, da jeg blev udlært i efteråret 1952, blev jeg indkaldt som soldat; jeg skulle møde kun en uge efter at jeg var blevet udlært, så jeg fik jo ikke lejlighed til rigtig at tjene penge ved dette fag, før jeg igen blev hjemsendt.

Soldatertiden varede jo 18 måneder, det var jo nok en lidt hård tid, men når man tænker tilbage på det nu, så er det jo kun de mange sjove oplevelser og det gode kammeratskab, man tænker på. Jeg var jo indkaldt sammen med en del af eleverne fra min egen tid på efterskolen, så vi havde jo en del minder fra den tid at opfriske. Jeg lå

det meste af tiden i Fredericia, men blev flyttet en del omkring; vi var både i Padborg, Borris og Oksbøl og mange andre steder, for det meste var det jo ved de store manøvrer, vi kom sådan omkring.

Ja, man kunne jo nok engang imellem i den tid føle sig lidt ensom, så jeg tog jo hjem på orlov så tit, det lod sig gøre, men en sommeraften, jeg var til bal sammen med en del andre af gutterne, traf jeg en sød pige, som jo unægtelig forsødede tilværelsen en del for mig resten af soldatertiden; vi blev forlovet lige efter, at jeg blev hjemsendt. Vi er nu blevet gift og er meget lykkelige sammen.

Nå, men tiden oprandt jo omsider, hvor hjemsendelsen skulle foregå, det var i foråret 1954. Der kom jo en lidt svær tid lige efter, for det var jo ikke let at faa arbejde. Jeg ville jo helst blive i Fredericia ved Lis, som min kone hedder, men der var ikke noget at få. Jeg kom så i arbejde hos min svoger, som dengang havde en legetøjsfabrik i Nyborg, der var jeg godt 1 års tid. Jeg tog jo næsten til Fredericia i hver week-end, så jeg rejste jo unægtelig en lille kapital op ved de danske statsbaner i den tid. Nå, jeg var så heldig at få en stilling i Fredericia på en møbelfabrik; jeg tjente godt der og var meget glad for at være der. Jeg flyttede ind hos mine svigerforældre, som var meget flinke og imødekommende over for mig, og jeg var glad for at kunne være sammen med Lis hver dag.

Husk:

Elevmødet 1958

6. og 7. september

Men efter et halvt års tid begyndte vi så småt at snakke om, at det egentlig kunne være spændende at komme ud at se og prøve lidt nyt; vi bestemte os så for, at vi ville udvandre til Canada, det var der jo så mange andre, der gjorde, og det lod jo til, at der var store muligheder derovre. Men der var jo desværre ikke så mange penge på bankbogen, at der kunne blive til 2 billetter, så vi bestemte, at jeg skulle rejse derover først og prøve, hvordan mulighederne var, så skulle Lis følge efter, når jeg havde tjent så mange penge derovre, at jeg kunne sende hjem til billetten til hende. Det gik nu bare ikke på den måde, men det kommer jeg tilbage til senere.

Der fulgte jo nu en tid med at få papirerne i orden, der er jo unægtelig en del, der skal ordnes, inden man får lov at tage afsted. Men omsider oprandt dagen for min afrejse, det var den 13. marts 1956, jeg skulle med »Rosa Lun«, som gik fra Bremerhafen til St. John.

Det var lidt hårdt at tage afsked med familien, og ikke mindst Lis, men det var jo for sent at springe fra nu. Vi havde en ret hård tur over Atlanten og var da også 3 dage forsinket på grund af en orkan, men omsider nåede vi da Canada, og efter at vi var kommet igennem paskontrollen og alle de andre formaliteter, der hører til, entrede vi op i toget, som førte os til Winnipeg, som var mit mål for rejsen. Jeg var den eneste dansker, der havde været med, resten var tyskere. Jeg kan jo ikke tale tysk, men ved tegn og underlige gerninger kunne vi da nogenlunde gøre os forståelige over for hinanden. Der var naturligvis en fra den tyske emigration for at modtage dem. Men der var desværre ingen, som havde ventet mig, så jeg stod jo unægtelig lidt fortabt på banegården med alt mit pik-pak. Sproget kunne jeg kun 3 ord af og det var: I love you, men dem kommer man jo desværre ikke langt med i en situation som denne. Nå, jeg sjokkede en tur ud i byen, hundekoldt var det, og der var sjap og vand allevegne, da det tødede en del om dagen, men om natten frøs det til is igen, så det var jo ikke helt rart at gå i. Da jeg havde set mig lidt om i byen, vadede jeg tilbage til banegården, der fik jeg tilfældigt øje på en stor grå bygning, hvor der stod »Emigration«.

så jeg gik ind der, for de måtte da kunne hjælpe en, tænkte jeg. Jeg fik så kost og logi her, de lovede også, at de nok skulle skaffe mig noget arbejde, men da jeg havde været der en 3—4 dage, og der stadig ikke var noget til mig, tænkte jeg, at nu kunne det være nok. Jeg gik så ud i byen en tur for at se, om jeg selv kunne finde noget, men når man ikke kan sproget, er det jo ingen let sag. Da jeg havde gået rundt et par timer, fik jeg øje på et skilt, hvor der stod »Pearson's Censtraktion«; det lyder så svensk det navn, tænkte jeg, du prøver at gå derind. Det viste sig da også, at det var et svensk firma, og at de godt kunne bruge en mand, men det var ikke i Winnipeg, de havde brug for mig, men i en anden by ved navn Branden, der ligger ca. 165 miles fra W. Der var de ved at bygge en stor »Steamplant«, eller elektricitetsværk, som det hedder på dansk. Det var jo et job som tømrer, men jeg tænkte, at det måtte jeg nok kunne klare, selvom jeg jo er møbelsnedker. Lønnen var ret god, jeg skulle have \$ 1,85 i timen til at begynde med.

Nå, jeg ankom til Branden med adressen på firmaets kontor, hvor jeg skulle henvende mig; jeg kunne begynde med det samme, men jeg skulle jo lige have fundet et sted at bo først; det ordnede de på emigrationen i Branden for mig. Efter at dette var i orden, var jeg klar til at møde på arbejde. Men det viste sig nu, at det slet ikke er så nemt som mange tror, jeg mødte mange vanskeligheder. For det første havde jeg intet værktøj med, så det måtte jeg ud at købe med det samme; der brugte jeg over \$ 100 til at købe for, og så fik jeg endda ikke alt, hvad jeg havde brug for. Jeg skulle også bruge noget arbejdstøj, for det, jeg havde med hjemmefra, var ikke meget bevendt i det klima herovre, selv om vi jo efterhånden var nået et par dage hen i april, var det meget koldt, og når det er koldt herovre, er det nemlig koldt.

På arbejdspladsen kom jeg jo også ud for en del vanskeligheder; jeg kendte jo ingen af fagudtrykkene og de mål, de bruger herovre, er jo heller ikke de samme som hjemme.

Efter at have arbejdet i firmaet et par ugers tid, opda-

gede jeg imidlertid, at der arbejdede en anden dansker der også, men han havde været derovre i flere år, så han talte jo engelsk nu, så derfor havde jeg ikke tænkt på det; han havde jo heller ikke tænkt over, at jeg kunne være dansker. Men efter at jeg havde truffet ham, var det, ligesom om det hele gled lidt bedre for mig; for jeg skal ærligt indrømme, at den første tid var hård at komme igennem. Det er skidt at tage ud, når man ikke kan spor af sproget. Det viste sig, at den unge mand, jeg havde lært at kende, var fra Fredericia, han havde ikke været hjemme i 6 år, så jeg kunne jo da fortælle ham lidt om de forandringer, der var sket derhjemme. Det viste sig også, at han godt kendte mine svigerforældre og min kone, som jo dengang kun var min forlovede, så vi havde jo en masse at snakke sammen om, og vi blev meget gode venner og er det da stadig.

Nå, men jeg lærte jo desværre ikke noget engelsk på den måde, for vi gik jo og talte dansk indbyrdes. Så en dag kom formanden hen til os og sagde, at enten måtte *de* til at lære dansk, eller også måtte jeg se at få lært noget engelsk, for det kunne ikke blive ved at gå på den måde, det hjalp ingen af os. Så vi blev skilt ad. Karl, som den anden dansker hed, kom ind til byen at arbejde, men jeg blev på steamplanten. Men i vor fritid kom vi da stadig sammen. Nå, det gik jo også efterhånden bedre for mig, jeg havde nogle ualmindelig flinke kollegaer og overordnede, som hjalp mig meget.

Jeg steg også hurtigt i løn, jeg nåede op på \$ 2,15 i timen, og da der var en masse overarbejde, tjente jeg jo styrtende med penge; jeg vidste såmænd ikke engang, hvad jeg skulde bruge dem til. Nå, det lyder nu da vist lidt for pralende, jeg sendte jo en \$ 50—60 hjem til Lis i hver uge, som hun satte i banken derhjemme. Det gav jo helt godt i danske penge, og der var jo hurtigt blevet nok til billetten til Lis, men jeg var nu kommet i tanker om, at jeg ikke ville have hende herover, før jeg kunne klare mig selv, hvad sproget angik, og det går jo ikke så hurtigt som man gerne ville, at det skulle, selv om jeg nu syntes, at jeg kom ret hurtigt efter det. Hun tiggede også i hvert brev, hun skrev, om hun da ikke måtte komme, men jeg syntes det

Skæggparaden under Brandons 75 års jubilæum

ikke, jeg havde nemlig også fået en anden idé ind i hovedet, og det var, at jeg ville hjem til jul, så skulle vi giftes og så følges ad herover igen; men det ville jeg ikke fortælle hende om, da det skulle være en overraskelse for hende.

Vi havde jo ellers aftalt, at hun skulle komme, så snart der var penge nok, det har jeg vist nævnt et sted før i mit brev.

I kunne vel egentlig godt lide at vide, hvad mit første indtryk af Canada var, — uha! Rejsen med tog gennem Canada var ikke særlig spændende, sne, sne og skov var det eneste, man så, men årstiden var jo heller ikke spændende, det er foråret ikke herovre, når al den sne smelter og kommer ned fra bjergene; nu er det endda ikke så slemt her i staten Manitoba, men det er slemt nok, når floderne går over sine bredder og oversvømmer store dele af landet og byerne.

Branden var særlig udsat det forår, jeg kom, vandet stod højt i gaderne, så mange steder sejlede folk rundt i små både, det er jo just ikke sådan noget, man venter at se, når man kommer til et nyt land. Canadierne er heller ikke just, hvad man kalder ordensmennesker; der findes na-

turligvis undtagelser, men de 2 steder, hvor jeg kom til at bo de første 9 måneder, jeg var i Canada, var ikke særlig spændende, det er ikke fordi, jeg er særlig fordringsfuld, men jeg tror nu engang, at alle mænd har det sådan, at når de kommer hjem fra en lang dags arbejde og er trætte og sultne, så kan de godt lide, at ens værelser er i orden og maden er færdig, men den kunne vi godt få lov at vente på til klokken var henad 20—20,30, og så var det kun dåsemad, man fik; men det er jo heller ikke let både at lave mad og se på TV. Nå, sådan er det jo heller ikke alle steder, men det er jo igen et udslag af, at man ikke kan sproget, så man er nødt til at tage det første, der viser sig; men bortset fra, at de er uordentlige, er de de mest flinke og hjælpsomme mennesker, og de er meget forståelige overfor emigranter, det er da i hvert tilfælde mit indtryk, og jeg kan godt lide canadierne, de er absolut meget ligetil.

Jeg kan tænke mig, at der er mange, som ikke vil dele mine indtryk af canadierne på den måde, og at mange er blevet skuffet over Canada; der er selvfølgelig også mange, det ikke går så godt, men så er det i hvert fald deres egen skyld, for når man bare har lidt god vilje og gåpå-mod, så kan man drive det til noget, men det er jo klart, at man ikke kan komme sovende til det, men hvor kan man det? Jeg vil i hvert fald nødig bytte med mit arbejde i Danmark og så det, jeg har herovre. Forholdene på arbejdspladserne herovre er langt friere og bedre end i Danmark, og forholdet til ens overordnede er det samme som til alle de almindelige arbejdere. Jeg kommer meget sammen med min formand og chef privat, og de kommer i mit hjem, der er ingen storhed der.

Der er jo også en anden god ting ved arbejdspladserne herovre: det er ikke tilladt at drikke øl i arbejdstiden, i det hele taget er øl bandlyst på arbejdspladsen; det synes jeg er en god ting. Det er ikke fordi jeg er afholdsmand eller noget i den retning, for jeg kan godt lide en øl engang imellem, men jeg vil da hellere nyde en øl herhjemm, end jeg vil sidde i et lav og se, hvem der kan tage mest; nu er øl meget billigt herovre, så man skal drikke en del, før

hele ugelønnen går, men man ærgrer sig alligevel en del bagefter.

Med hensyn til at gå ud og more sig herovre, det er der ikke ret meget af, ud over biograferne; der findes ingen danserestauranter, og der er ingen steder, hvor man kan tage en dame med hen og nyde en drink. Der er enkelte steder i de store byer, hvor der er restauranter, som har spiritusbevilling, men man kan ikke få det, uden at tage en sandwich til, så det er jo lidt anderledes, end man er vant til. Forøvrigt er det strafbart at servere øl for unge mænd under 21 år. Der er specielle ølstuer, hvor kun mænd har adgang, de åbner hen på eftermiddagen, men lukker igen fra kl. 18—19, da er det nemlig tid, at folk skal hjem at spise. Kl. 22 lukkes der helt, og efter 21,50 er der ingen, der kan komme ind. For mit vedkommende har jeg ikke noget imod den ordning, men for andre er det jo ikke så godt. Om søndagen er der lukket hele dagen, men det er biograferne også. Der findes også nogle dansehaller, hvor de unge går og danser; der er kun åbent to gange om ugen, jeg behøver vel ikke at nævne, at der ikke serveres øl sådan et sted. Det, de unge danser herovre, er ærlig talt så vidt forskelligt fra det, de danser derhjemme. Der er ikke ret mange, der danser rock and roll, det er for det meste squerdans, og så er det jo westernmusik, de spiller; det er meget fornøjeligt at se på, men den, der ikke har lært det, skal ikke begive sig ud i det, for der er fart over feltet, når de danser det.

Nå, men det blev omsider hen ad den tid, hvor jeg skulle til at tænke på at have fat i en billet, hvis jeg ville gøre mig forhåbninger om at komme hjem til jul; der er jo rift om dem ved den tid. Jeg var så heldig at få en billet til den samme båd, som jeg var kommet herover med, den skulle gå fra Quebeck den 10. december 56, så jeg kunne lige være hjemme dagen før juleaften, så det kunne jo ikke være bedre.

Turen hjemad gik jo unægtelig lidt bedre, her havde jeg da selskab, selv om der kun var en dansker mere foruden mig, men det var nu ikke så meget hans selskab, jeg dyrkede, nej, det var et helt selskab fra den canadiske army,

det var alle överordnede, som skulle til Frankrig, men det var nogle herlige fyre, og der var liv og glade dage ombord, nå, der blev nu heller ikke sparet på de våde varer.

Det første sted, vi anløb, var Le-Havre, hvor vi lå 8—9 timer, derefter skulle vi til South-Hampton i England; det er jo en tur, som nærmest kun tager 4—5 timer, men vi var ikke mindre end 48 timer om det, ja, I tror jo nok, at det er løgn, men ikke desto mindre er det sandt. Kaptajnen undskyldte sig med, at det var meget fåget, men senere fik vi at vide, at den lå og ventede på, at Quin Elisabeth skulle komme ind. Vi var jo efterhånden ved at blive lidt nervøse for, om vi kunne nå hjem til jul, men omsider nåede vi da Bremerhafnen, men der viste det sig, at vi ikke kunne komme med noget tog, så vi kunne nå hjem; vi var så et par tyskere og jeg, der blev enige om at dele om en taxa, så vi kunne komme til Hamborg, hvor jeg så kunne komme med »Nordexpressen«. Det var ærlig talt den mest hasarderede kørsel, jeg har været ude for, og helt billig var den jo heller ikke. Nå, skidt, vi var jo temmelig velbeslåede med dollars, så det gjorde jo ikke så meget. Vi gav 100 D-Mark for den tur. Nå, vi nåede jo omsider Hamborg, hvor vi lige nåede at komme i rette tid, til expressen dampede af.

Klokken 13,20 den 23. standsede expressen på Fredericia banegård, hvor jeg hoppede af, jeg skulle da først besøge Lis, hende, jeg havde længtes mest efter at se igen. Der blev også glæde i hendes hjem, da jeg troppede op, og alle var de jo spændt på at høre, hvad jeg havde at fortælle, og om jeg måske havde noget med hjem til dem derovre fra det store forjættede land, som alle, der ikke har været der, synes det er.

Åh, det var dejligt at være hjemme igen; jeg holdt jul i mine svigerforældres hjem, derefter tog Lis og jeg hjem til Haagerup, hvor mine forældre ventede. Vi havde også en dejlig tid hjemme i Haagerup, men vi skulle jo tilbage til Fredericia, for der var jo en masse, vi skulle have ordnet; der fulgte en tid med at rende fra det ene kontor til det andet, for vi skulle jo have Lis' papirer i orden, så jeg kunne tage hende med tilbage, og vi skulle have ordnet vore vielsespapirer, vi skulle nemlig giftes den 2. februar

57, og vi skulle rejse den 17. februar, så der var jo ikke lang tid at løbe på.

Den 2. februar oprandt jo snart, det var en dejlig dag, vi blev viet i St. Michaelis kirke i Fredericia; det var en meget højtidelig begivenhed, og vi var meget grebet over den smukke tale som præsten holdt for os, fordi vi nu skulle rejse, men det mest højtidelige øjeblik var, da en koncertsanger sang »I Danmark er jeg født . . .«. Efter vielsen var vi samlede med vore familier til en dejlig fest, som vi sent vil glemme. Efter brylluppet gik dagene jo hurtigt, og dagen for vor afrejse oprandt.

Vi skulle med m/s Stavangerfjord fra København, den sejlede søndag d. 17. februar 57 kl. 10. Denne gang var der jo en del af familien med for at tage afsked med os, og stemningen var jo unægtelig lidt trykket. Omsider stod Stavangerfjord ud af havnen, og rejsen begyndte igen.

Vi ankom til Halifax og kørte derefter med tog til Brantford; vi ankom dertil den 1. marts, så I kan se, rejsen er ikke nogen almindelig søndagstur på en dags tid. Nå, nu skulle livet rigtig til at begynde, nu havde jeg jo min kone at skulle forsørge, det var også meget bedre at have hende her hver dag, og jeg glædede mig til at præsentere hende for alle mine venner, både danske og canadiske; de tog også godt imod hende, og jeg tror ikke, hun fik lejlighed til at længes ret meget hjem, det siger hun da også selv, at hun ikke gør.

Vi fik en pæn lille lejlighed, og jeg kom tilbage til mit gamle job, så jeg tjente jo godt, så vi kunne snart se os i stand til at købe os en bil. Vi fik en dejlig 1954 Pontiac, der var så god som ny, og det var ikke til at se på den, den havde været brugt, så vi har været meget heldige. Vi gav \$ 1500 for den, vi har nu haft den et halvt år, og den går stadig, som den var ny, selvom vi har kørt adskillige miles i den, men en bil er næsten umulig at undvære herovre, fordi afstandene er så store, og cykler er næsten ukendte herovre. Knallert og scooter har jeg aldrig set, der findes enkelte, der har motorcykel, men det er jo for koldt om vinteren at køre på sådan en, og de er såmænd snart lige så dyre som en bil.

Vi kom jo rigtig ud at se os om nu, vi havde bilen, og det var jo sommer, så da er det meget dejligt herovre. Der er temmelig varmt, men klimaet er dejligt, og der er mange dejlige steder, man kan tage hen på pic-nic. Vi var engang samlet alle de danskere, der var i Branden, der er ca. 50, på en sådan pic-nic, og vi havde det dejligt, vi havde jo masser af pølser med, som vi stegte over bål, de smager vidunderligt.

Der er også en del nationalparker heromkring, der var ca. 65 miles fra Branden, det er et meget yndet udflugtssted, men der er også ualmindelig smukt, og der er en dejlig sø at bade i, den hedder »Clear Lake« og er vel på størrelse med Fyn. Hele vejen rundt langs søen ligger der det ene flotte sommerhus efter det andet; ind imellem ligger der dejlige sommerhoteller, der ligger også en meget smuk by deroppe; der er ingen, der bor der fast, for alle husene er indrettede som hoteller, restaurationer, biografteatre, keglebaner, rulleskøjtehallen og sovenirbutikker og meget andet, hvor folk går og kommer i en uendelighed, men det er ikke almindelige huse, det er meget maleriske bjælkehytter med fine små anlæg udenfor og masser af smukke farvestrålende blomster. Der er også et meget smukt museum med mange interessante ting fra dengang indianerne var herrer i Canada. Der er også en anden meget interessant ting deroppe, det er de flotte »Royal Canadian Mountain Police«, det er et festligt syn at se dem i deres flotte uniformer; de har røde jakker og sorte bukser med gule striber langs med bukserne, så de lyser jo unægtelig op i landskabet.

Her i sommer havde Branden 75 års jubilæum, så det er jo en meget ung by, men det blev fejret som om det var 500 år, der var fest i ikke mindre end 10 dage. Det var også slået sammen tillige med et stort »Fair«, som bliver afholdt hvert år; det er også en meget stor begivenhed, og der afholdes kun et magen til i Canada, og det er i Calgary, så der kommer jo folk fra hele landet og en masse nede fra staterne. Jeg vil nærmest sammenligne det med »Bellahøj-skuet« derhjemme, det er bare meget større, og der er meget mere gøgl. Der kommer et stort show hvert år, »Royal American show«, det er meget større end »Dyrehavsbak-

ken«, men det er jo også amerikansk. Men det mest fantastiske ved det er da, at det kan slå det hele op på een dag, men det kan jeg vel ikke bilde nogen ind derhjemme; jeg nægtede da også selv at tro på det, men nu har jeg jo set det med mine egne øjne, der mangler end ikke en rutchebane.

Det var en dejlig tid i de dage, der skete hele tiden et eller andet i byen, parader med flotte orkestre og vognoptog, som man ikke har set magen til derhjemme. Folk gik rundt i dragter fra gammel tid, og alle mænd havde tillagt sig fuldskæg, så man kunne godt forestille sig, at man var blandt de første indbyggere. Jeg havde da naturligvis også fuldskæg. Der var også en stor skægparade gennem byen en dag, det var meget festligt, for de var ens klædt ud som cowboy og nybyggere og kørte i prærievogne, paraden afsluttedes på »Fairet«, med en konkurrence om, hvem der havde det pæneste, det længste og det sjoveste skæg. Jo, det var herlige dage.

Men omsider blev vi jo færdige med at bygge den steamplamt i Branden, og der var ikke mere at gøre der, men jeg var så heldig at blive flyttet med firmaet, der flyttede herop til en lille by ved navn Selkirk, den ligger ca. 20 miles nord for Winnipeg. Her bygger firmaet også en stor steamplamt, men den er noget større end den i Branden; det vil tage ca. 12 år at bygge den, så er man da sikret arbejde for et stykke tid. Vi tjener også godt med penge her, for her er jo en del overarbejde, men det er snart slut, for nu er sneen og frosten kommet, og så kan vi ikke arbejde ude mere; jeg er da nu så heldig, at jeg arbejder på værkstedet.

Ja, vi fik jo allerede den første sne den 22. oktober, det er jo noget tidligere end hjemme, men det er ikke så meget, der kommer endnu, det første når da gerne at forsvinde, inden det næste kommer, men folk siger, at vi skal have så meget sne i år, som vi ikke har set før. Men lad os nu se, om det slår til, i hvert fald behøver vi da ikke at bekymre os, om vi får en hvid jul eller ej.

Nå, men jeg vil nu slutte min beretning om, hvad jeg har oplevet i de 10 år der er forløbet, siden jeg gik på efter-

skolen i Ringe; jeg håber ikke, at det lyder alt for kedeligt og ensformigt, men det er mig ikke muligt at gengive det bedre.

Hermed en venlig hilsen fra

Frede Weidemann Jensen.

Jeg sender samtidig en særlig julehilsen til forstander Hedemann samt gamle elever fra 47—48.

Jeg ved godt, at skrivelsen kommer noget senere end til den dato, der var opgivet, men det har ikke været mig muligt at få det skrevet før, da jeg har været syg de sidste 8 dage. Der har været en influenza-epidemi over hele landet, og mange folk har været syge; den gik da heller ikke mig forbi, herovre kalder vi det for »Flul«, men jeg regner med, at det er noget nær det samme som de kalder den »asiatiske syge« derhjemme. Men som De ser, er det ikke, fordi jeg ikke har villet give mit bidrag til elevskriftet.

Fra Elfrieda Heinzen, Westerland, har vi en hilsen, skrevet af hendes moder, der fortæller, at Elfrieda er i England på 7. år. Der er hun gift og har 4 børn og lever lykkeligt i et godt hjem.

Åge Thomsen, Dongshøjrup, sejler med et af Ø.K.' skibe ovre ved Kina og Japan. Hans fader beder os sende en hilsen til gamle kammerater.

Husk vore to møder:

Mandag den 11. januar kl. 20:

Skoleinspektør Cornelins, Nakskov, taler.

Tirsdag den 11. februar kl. 20:

Forstander Rud, Kerteminde, læser op.

Elevforeningens regnskab 1956—57

		INDTÆGT	
		Beholdning: Kontant.....	27,77 kr.
		— : Giro	19,61 -
September 2.		Indk. ved elevmøde.....	480,18 -
November		Renter til $\frac{1}{11}$ 56	18,52 -
—	6.	Hævet i banken	160,00 -
December 11.		Hævet i banken	500,00 -
—		Solgt elevskrifter.....	3281,00 -
—	29.	Indk. ved julefesten	286,10 -
Januar 14.		Indk. ved møde.....	121,00 -
Februar 14.		Indk. ved møde.....	136,00 -
Marts 22.		Rente på girokonto	2,48 -
September 3.		Hævet i banken	165,00 -
—	3.	Renter i banken til $\frac{1}{5}$ 57	18,16 -
		Renter i sparekassen fra $\frac{11}{6}$ 56 — $\frac{11}{6}$ 57	10,66 -
			<u>Ialt ... 5226,48 kr.</u>

		UDGIFT	
September 2.		Udgifter ved elevmødet	453,17 kr.
November 6.		Tilskud til 4 elever	227,00 -
—		Frimærker	680,00 -
—		Rente til $\frac{1}{11}$ 56 indsat i bank	18,52 -
December 29.		Julefesten	259,00 -
Januar 1.		Trykning af elevskrifter.....	1429,70 -
—		Annoncer	50,85 -
Februar 14.		Tale af kriminalkomsr. P. D. Rasmussen	50,00 -
—		Kaffe, lys og varme ved 2 møder	80,00 -
Marts 9.		Indsat i bank.....	1815,00 -
—	9.	Betaling for girouddrag	1,15 -
April 6.		En bog.....	4,75 -
Maj 2.		Kartotekskort.....	35,00 -
September 2.		Tilskud til en elev.....	87,30 -
—		Renter til $\frac{1}{5}$ 57 indsat i bank.....	18,16 -
		Renter fra $\frac{11}{6}$ 56 - $\frac{11}{6}$ 57 indsat i sparekasse	10,66 -
		Beholdning: Giro	3,49 -
		— : Kontant.....	2,73 -
			<u>Ialt ... 5226,48 kr.</u>

		FORMUE	
Bankbog.....		2509,39	kr.
Sparekassebog		275,21	-
Giro		3,49	-
Kontant		2,73	-
			<u>Ialt ... 2790,82 -</u>

Ovenstående regnskab er d. d. gennemgået og fundet i orden. Bankbøger er os forevist.

Ringe, den 5. september 1957.

Thomas Nielsen.

Inge Pedersen.

Sommerskolen 1957.

Ellen Margrethe Årø, Arnitlund
Lis Achermann, Lille Nørlund
Inge Arnsted, Høng
Ditte Augustinus, Odense
Åse Beirholm, Fåborg
Kirsten Christiansen, Rudkøbing
Birthe Christensen, Fåborg
Bodil Christensen, Mullerup
Inger Marie Christensen, Åbyhøj
Tove Christtreu, Solrød
Lene Danielsen, Vester Skerninge
Marryon Dauerhøj, Brunshuse
Birgitte Eriksen, Klint
Kirsten Friis, Hårby
Anne Lise Hansen, Vester Åby
Bessie Hansen, København
Gerda Hansen, Solrød
Karen Åstrup Hansen, Gram
Tove Marie Hansen, Vejsnæs
Kirsten M. Hjorth, Rudkøbing
Inge Johanne Hvistendal, Esbjerg
Jane Jakobsen, Bagenkop
Birgitte Jensen, Kværndrup
Hanne Jensen, Ebberup
Inger Elise Jensen, Stenstrup
Jytte Stilling Jensen, Løgumkloster
Dora Jessen, Store Vi
Rita Kjær, Årøsund
Anne Lise Kristiansen, Kværndrup
Birgit Larsen, Svendborg
Kirsten Lone Larsen, Rudkøbing
Ingelise Lund, Orte
Birthe Madsen, Frøbjerg
Heike Martensen, Flensborg
Inge Marie Møller, Over Jersdal
Bodil Nielsen, Hønsinge
Christa M. Nielsen, Gram
Tove Anne Lise Nørreskov, Ejby
Anni Pedersen, Svendborg
Birgit L. Pedersen, Kolding
Birthe E. Pedersen, Nr. Næraå
Bodil Pedersen, Odder
Else Abildgård Pedersen, Ejby
Karen Margrethe Pedersen, Nr. Næraå
Nancy Petersen, Klintebjerg
Connie Strande Petersen, Bagenkop
Gerda Agnes Rasmussen, Grønnegyden
Inger Bodil Sibast, Stenstrup
Lisy Tvede Sørensen, Pejrup
Inger Thyssen, Roager
Ulla Larsen, Odense
Inger Lise Hansen, Østerskov
Bente Kirstine Hansen, Stenstrup

Vinterskolen 1957—58.

Connie Andersen, Horne
Winnie Andersen, Hørve
Mette Brinkbo, Herning
Hanne Bejskær, Møllholm
Lise Clemmensen, København
Connie Christensen, Gestelev
Karen Margrethe Christensen, Lindelse
Birgit T. Christoffersen, Odense
Birthe Vang Christoffersen, Klippinge
Bodil Christoffersen, Frankerup
Birgit Christiansen, Kværndrup
Jane M. Dambo, Vinding
Hanne Donflod Sørensen, Vejle
Anne Marie Erlangsen, Svanninge
Annelise Friis, Findinge
Margit Greve, Søsted
Åse Hansen, Hennemved
Bodil Klint Hansen, Nislev
Elna Birthe Hansen, Nislev
Hanne Birthe Hansen, Årslev
Lissie Kingo Hansen, Kappendrup
Mona Dalsgård Hansen, Bovense
Sonja Toft Hansen, Stenstrup
Ingelise Hedekær, Kerteminde
Kirsten Henriksen, Nybølle
Åse Højmark, Dømmestrup
Åse Lis Jensen, Jordløse
Ingelise Johansen, St. Clemens
Ella Jørgensen, Dræby
Elise Kirsten Jørgensen, Bovense
Bente Knudsen, Udby
Birgit Toft Nielsen, Kirkeby
Annelise Lytzen, Emmerlev
Inge Lise Pedersen, Odense
Kirsten Pedersen, Klæsø
Tove Anna Petersen, Håstrup
Alice Rasmussen, Fåborg
Ellen R. Hansen, Kværndrup
Jette Rasmussen, Kerteminde
Karen Rasmussen, Ferritslev
Ruth K. Rasmussen, Fåborg
Bente Rohde, Hundslev
Inge V. Schmidt, København
Birthe Sibast, Stenstrup
Kathrine Tange, Ringe
Christian Andersen, Emmerlev
Erik Bull Andersen, Ellested
Jørgen H. B. Andersen, Ørbæk
Arne M. Bækklund, Lydinge
Ove Valdemar Carlsen, Bovense
Finn Kirkebække Christensen, Hemmeshøj
Hans P. Christensen, Blanke

Vagn Rosenlund Christensen, Nymark
Peer Eggertsen, Ringe
Henning Erlangsen, Svanninge
Arne Gudbjerg, Østerskov
Arne Hansen, Kappendrup
Keld Hansen, Ringe
Mogens Dalsgaard Hansen, Bovense
Ove Hansen, Reveldrup
Verner Hansen, Aunslev
Jens Jensen, Ø. Åby
Jens Erik Jensen, Ladby
Jørgen Vang Jensen, Bjærgesø
John Langeskov Jørgensen, Hundslev
Villy O. Jørgensen, Gestelevlunde
Hans Otto Kienitz, Nyborg
Niels Bendix Knudsen, Måre
Paul Knudsen, Gestelevlunde
Hans Ejby, Vindinge
Kristian Kjær Kristiansen, Rågelund
Arne Erik Larsen, Gestelevlunde
Børge Egon Larsen, Ståby
Hans Larsen, Ristinge
Max Egemose Larsen, Søhus
Orla Husum Larsen, Brande
John Madsen, Tved
Ove Frede Madsen, Svindinge
Rasmus Madsen, Herringe
Poul Sejer Mathiasen, Nymark
Villy M. Mogensen, Brændeskovgård
Arne Nielsen, Lunde
Find Nielsen, Lunde
Niels Chr. Nielsen, Engskov
Aksel Malmkær Pedersen, Øster Tulstrup
Flemming Pedersen, Kolding
Poul Pedersen, Rynkeby
Svend Iglemose Pedersen, Vantinge
Åge Harry Rasmussen, Marslev
Frits Kurt Rye Rasmussen, Horne
Poul R. Rasmussen, Revninge
Poul Riber Rasmussen, Palleshave
Poul Rosholt, Nordenbro
Knud Sehested, Tvillum
Carl Hauge Søndergård, Skærbæk
Mads Tange, Ringe